

SELEKCYJNA BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI TOMASZA GOBANA-KLASA ZA LATA 1968–2012

WŁADYSŁAW MAREK KOLASA, MICHAŁ ROGOŹ

ABSTRACT

Selective bibliography of the publications by Tomasz Goban-Klas for the years 1968–2012

The bibliography is selective and covers only papers of scientific or documentary nature which concern journalistic matters. Only the original scientific dissertations (articles, books) were listed together. All other types of publications (information notes, reports, reviews) underwent selection. Only the papers of lasting value and some more important reviews of journalistic monographs were included. A total of 365 papers were listed. The books (including 25 author's monographs and 10 volumes of edited or translated papers) are of special importance among these papers. The bibliography is preceded by a short methodological outline and statistics of the author's works.

Key words: Tomasz Goban-Klas, media, sociology, bibliography

Słowa kluczowe: Tomasz Goban-Klas, media, socjologia, bibliografia

Niniejsze opracowanie rejestruje publikacje mające charakter naukowy lub dokumentacyjny. Do kompletności dążono wyłącznie w odniesieniu do oryginalnych rozpraw mających postać książki lub artykułu. Wobec pozostałych tekstów zastosowano pewną selekcję, objęła ona w szczególności prace krytyczne (np. drobne recenzje i polemiki) oraz tłumaczenia; pominięto także rozliczne wypowiedzi publicystyczne oraz opracowania informacyjne (np. krótkie omówienia i sprawozdania). Nie włączono także do bibliografii większości ekspertyz i opracowań wewnętrznych OBP, z wyjątkiem tych, które były powielane i rozpowszechniane. Wobec zakwalifikowanych publikacji nie stosowano żadnych ograniczeń formal-

✉ Adres do korespondencji: Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, ul. Podchorążych 2, 30-084 Kraków, e-mail wmkolasa@up.krakow.pl, mrogoz@up.krakow.pl

nych; w bibliografii znalazły się zatem wszelkie prace ogłoszone drukiem niezależnie od ich formy wydawniczej (artykuły, rozprawy, książki), kraju czy języka publikacji¹. Nieocenioną pomoc w doborze prac wyświadczył sam Autor publikacji, T. Goban-Klas, którego robocze bibliograficzne zestawienie posłużyło jako punkt wyjścia².

Większość opisów opracowano z autopsji. Niemniej jednak z uwagi na fakt, że niektórych pozycji nie udało się odnaleźć w krakowskich bibliotekach, dążono do ich weryfikacji na podstawie dostępnych baz danych oraz katalogów OPAC. W trakcie gromadzenia materiału objęto kwerendą ważniejsze bibliografie ogólne i specjalne, w szczególności z zakresu prasoznawstwa lub dziedzin pokrewnych (zarówno polskie, jak i zagraniczne). Były to więc poszczególne człony systemu bieżącej bibliografii narodowej oraz kilka bibliografii dziedzinowych, spośród których najwięcej materiału dostarczyła *Polska Bibliografia Adnotowana Wiedzy o Środkach Masowego Komunikowania* oraz *Polska Bibliografia Bibliologiczna*. Spośród źródeł zagranicznych najbardziej pomocny okazał się katalog OCLC WorldCat oraz takie serwisy naukowe, jak: Ebsco, Elsevier, Thomson Reuters i Google Scholar.

W zależności od rodzaju opisywanej jednostki zastosowano kilka rodzajów opisu bibliograficznego. Dla wydawnictw zwartych i ich fragmentów sporządzono go według normy PN-N-01152.01 wraz z aktualizacją A1 (1997), zaś dla artykułów – według PN-N-01152.02. Uwzględniono wszystkie elementy obowiązkowe oraz – w wyborze – bliżej charakteryzujące opisywaną jednostkę. Zasadę większej precyzji zastosowano jedynie w odniesieniu do wydawnictw zwartych oraz publikacji zagranicznych (w tych wypadkach podano wszystkie istotne elementy identyfikacyjne). Część opisów uzupełniono adnotacją wyjaśniającą lub zawartościową, w której wykazano również ważniejsze referencje (recenzje, polemiki).

Bibliografia rejestruje 364 pozycje wydane w latach 1968–2012³. Zostały one uporządkowane chronologicznie, aby możliwie najlepiej zobrazować ewolucję zainteresowań Jubilata. W rozpatrywanym czasie wielokrotnie podejmował On i rozwijał nowe wątki naukowe, a także adaptował na grunt polski osiągnięcia medioznawstwa zagranicznego. Zwieńczeniem licznych prac były książki. Łącznie ukazało się ich 35 (w tym 25 monografii autorskich). Kolejno były to m.in.: *Młodzi robotnicy Nowej Huty jako odbiorcy i współtwórcy kultury* (1971); *Z zagadnień socjologii sztuki* (1971); *Komunikowanie masowe w nowoczesnym społeczeństwie* (1973); *Paryż i paryżanie* (1974); *Komunikowanie masowe* (1978); *Kraków w świadomości Polaków* (1979); *The mass media* (1980); *Aktywność, preferencje i świadomość kulturalna społeczeństwa polskiego* (1981); *Postawy społeczne wobec środków masowych po sierpniu 1980* (1981); *Analiza i krytyka*

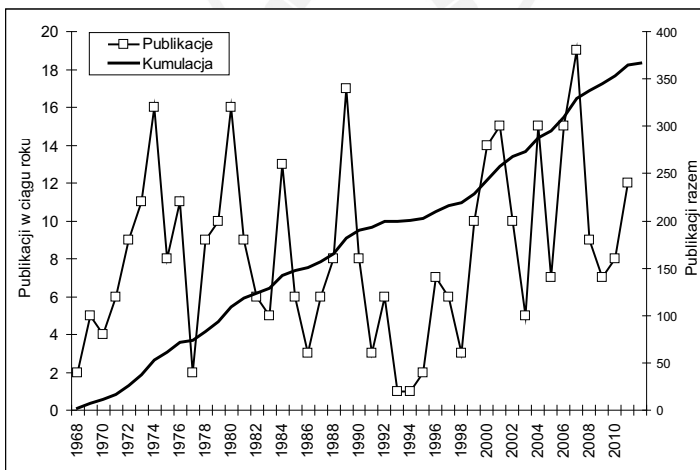
¹ Nieliczne dzieła zapisane cyrylicą (prace recenzowane) opisano, używając transkrypcji.

² Wykaz dostępny na stronie domowej T. Gobana-Klasa: <http://usgoban.w.interia.pl> (2012.09.24).

³ Wykaz prac wydanych za rok 2012 jest niepełny, gdyż znaczna liczba opracowań była wciąż w trakcie druku.

liberalnej koncepcji prasy (1982); Świadomość kulturalna społeczeństwa polskiego (1985); Prasa lokalna i środowiskowa w Stanach Zjednoczonych w cieniu gigantów (1989); Mass media w Polsce 1989–1992 (1992); Komputer narzędziem humanisty (1993); The orchestration of the media (1994); Public relations czyli promocja reputacji (1997); Dalekowschodni feniks: koreańska droga rozwoju i modernizacji (1999); cieszący się ogromną popularnością podręcznik Media i komunikowanie masowe (wyd. 1 – 1999, wyd. 2 – 2004, nadto dodruki w latach: 2000, 2001, 2002, 2005, 2006, 2008, 2009); Społeczeństwo informacyjne (1999); Powstanie i rozwój mediów [znany jako Zarys historii i rozwoju mediów] (2001); Niepokorna orkiestra medialna [tłumaczenie książki: The orchestration of the media] (2004); Cywilizacja medialna (2005); Media i terroryści (2009) oraz zbiór studiów Wartki nurt mediów (2011).

Warto też podkreślić znaczenie kilku dzieł zbiorowych, w których Autor sprawował funkcje redakcyjne, były to m.in.: Marksistowsko-leninowska teoria i metodologia badań prasoznawczych (1978) i Marxist-Leninist theory and methodology of mass media research (1978); raport: Komunikowanie masowe w Polsce: próba bilansu lat siedemdziesiątych (1980); Komunikacja marketingowa – kształtowanie społeczeństwa konsumpcyjnego? (2006); kilka antologii, m.in.: Prasa ZSRR w świetle badań radzieckich prasoznawców (1973) i Marks, Engels, Lenin o prasie (1987); tłumaczenia, np. książki J. Davida Boltera: Człowiek Turinga (1990) oraz wstępy do polskich adaptacji głośnych prac medioznawców zagranicznych, szczególnie: Briana McNaira: Wprowadzenie do komunikowania politycznego (1998); Paula Levinsona: Telefon komórkowy (2006) oraz Denisa McQuailla: Teoria komunikowania masowego (2007). Powyższy wykaz, choć daleki od kompletności, daje jednak pewien obraz głównych pól zainteresowań badawczych Tomasza Gobana-Klasa.

Wykres 1. Publikacje naukowe T. Gobana-Klasa (1968–2011)

Warto zwrócić uwagę na kilka wniosków wynikających z analizy danych. Zestawienie publikacji na osi czasu (wykres 1) prowadzi do kilku, lapidarnych, ale istotnych wniosków. Przekonuje w szczególności, że w ciągu ostatnich 44 lat Autor pracował ze zmienną, ale zawsze bardzo wysoką dynamiką. Na przestrzeni tego okresu publikował średnio 8 naukowych prac rocznie, choć w niektórych latach (1974, 1980 i 1990) liczba ich była dwukrotnie wyższa, zaś osiągnęła apogeum w roku 2007, gdy wydano ich 19. Ciekawych danych dostarcza krzywa obrazująca skumulowaną liczbę publikacji. Jej dynamika wskazuje, że aktywność naukowa Tomasza Gobana-Klasa w pierwszej dekadzie XXI wieku była równie wysoka, jak u początku kariery naukowej (w latach 70.). Należy więc wnioskować, że niniejsze zestawienie rychło będzie wymagało dalszych uzupełnień.

Autorzy wyrażają nadzieję, że bibliografia ta ułatwi wszystkim zainteresowanym problematyką mediów masowych „nawigację” po niezwykle bogatym i różnorodnym dorobku dostojnego Jubilata.

1968

1. Audytorium a publiczność – analiza wzajemnych relacji / Tomasz Goban-Klas // *Studia Socjologiczne*. – 1968, nr 2, s. 165–182

Możliwe wzajemne relacje między pojęciami: publiczność i audytorium.

2. Teatr w środowisku pracowników krakowskich zakładów przemysłowych / Tomasz Goban-Klas // *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych / PAN. Oddział w Krakowie*. – 1967, nr 2 [druk 1968], s. 723–724

1969

3. Organizacja życia kulturalnego załogi Huty Aluminium w Skawinie / Tomasz Goban-Klas // W: *Studia nad załogą Huty Aluminium w Skawinie*. – Wrocław, 1969. – S. 233–235

4. Praca zawodowa a uczestnictwo młodych mieszkańców Nowej Huty w życiu kulturalnym / Tomasz Goban-Klas // *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych / PAN. Oddział w Krakowie*. – 1969, nr 1 [druk 1970], s. 147–149

5. Struktura załogi Huty Aluminium w Skawinie / Tomasz Goban-Klas // W: *Studia nad załogą Huty Aluminium w Skawinie*. – Wrocław, 1969. – S. 61–87

6. Socjologiczna problematyka publiczności teatralnej / Tomasz Goban-Klas // *Kultura i Społeczeństwo*. – 1969, nr 3, s. 207–225

7. Z zagadnień popularyzacji teatru w środowisku robotniczym / Tomasz Goban-Klas // W: *Materiały konferencji „Praktyczne aspekty badań nad kulturą robotniczą”*. – Kraków, 1969 [powiel].

1970

8. Prasa polska o zagadnieniach czasu wolnego / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1970, nr 3, s. 27–38

Streszcz. w jęz. ros., ang., fr. – Publikacje prasowe o czasie wolnym – analiza źródeł informacji dziennikarskiej, szczegółowej tematyki publikacji i ich potencjalnych funkcji.

9. Socjologia i matematyka (Nowosybirsk) / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1970, nr 4, s. 145–146

Sprawozdanie z seminarium (5–17 VII 1970 r. w Akademgorodku).

10. Wójtowicz, Teresa: Formy aktywności kulturalnej załogi Zakładów im. G. Dymitrowa w Warszawie: z badań nad zainteresowaniami i formami życia kulturalnego załóg zakładów pracy usytuowanych w wielkich ośrodkach miejskich. Warszawa, 1968. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Studia Socjologiczne*. – 1970, nr 4, s. 227–228

11. Wybrane zagadnienia rozwoju kultury w Polsce: zbiór artykułów. Warszawa, 1969. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Studia Socjologiczne*. – 1970, nr 4, s. 224–227

1971

12. Czytelnicтво czasopism wśród młodych mieszkańców Nowej Huty / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1971, nr 1, s. 61–65

Streszcz. ros., ang. i fr. – Stan czytelnicтва czasopism wśród młodych pracowników mieszkańców Nowej Huty.

13. Młodzi robotnicy Nowej Huty jako odbiorcy i współtwórcy kultury / Tomasz Goban-Klas. – Kraków: PAN, 1971. – 150, [2] s.; 23 cm. – (Prace Komisji Socjologicznej / Polska Akademia Nauk. Oddział w Krakowie; nr 23)

Streszcz. ros. i ang. – Zbiorowość młodych robotników Nowej Huty ze szczególnym uwzględnieniem ich czasu wolnego, a w nim miejsca, jakie zajmuje odbiór kultury.

Rec. Czesław Biel // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1971, nr 4, s. 113

14. Problemy socjologii pieczęci. T. 1, Istorija, mietodologija, mietodika. Nowosibirsk 1970. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1971, nr 1, s. 104–105

15. Tyszka, Andrzej: Uczestnictwo w kulturze: o różnorodności stylów życia. Warszawa, 1971. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1971, nr 3, s. 119–120

16. Z zagadnień socjologii sztuki / Tomasz Goban-Klas; Polska Akademia Nauk. Oddział w Krakowie. – Kraków: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1971. – 36, [2] s.: err.; 18 cm. – (Nauka dla Wszystkich; nr 135)

Bibliogr.

1972

17. Essais sur les mass media et la culture. Paris: Unesco, 1971. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1972, nr 4, s. 115–118

18. Mikułowski-Pomorski, Jerzy: Muzeum-Zamek w Łańcutcie: studium socjologiczne. Łańcut, 1971. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Studia Socjologiczne*. – 1972, nr 4, s. 257–259

19. O zadaniach i o założeniach badań nad uczestnictwem kulturalnym / Tomasz Goban-Klas // *Kultura i Społeczeństwo*. – 1972, nr 2, s. 87–102

Rec. Paweł Dubiel // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1973, nr 3, s. 153

20. Prasa, ale jaka? (korespondencja własna z Paryża) / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1972, nr 1, s. 160–162

21. Problematyka publiczności na tle struktury społecznej / Tomasz Goban-Klas // *Studia Socjologiczne*. – 1972, nr 2, s. 77–105

Koncepcja zbiorowości odbiorczych na tle różnych ujęć badań nad komunikowaniem masowym; typologia zbiorowości społecznych oraz relacje między różnymi typami zbiorowości.

22. Problemy kontent-analiza w socjologii / red. A.N. Aleksiejew. Nowosybirsk 1970. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1972, nr 1, s. 90–93

23. Tetelowska, Irena: Szkice prasoznawcze: wybór rozpraw i artykułów. Kraków, 1972. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Studia Socjologiczne*. – 1972, nr 2, s. 252–257

24. Thoveron, Gabriel: Radio et television dans la vie quotidienne. Bruxelles: Éd. de l'Inst. de Sociologie Univ. Libre de Bruxelles, 1971. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1972, nr 1, s. 93–95

25. Z badań nad metodami upowszechnienia teatru / Tomasz Goban-Klas // W: *Studia z zakresu socjologii, etnografii i historii ofiarowane Kazimierzowi Dobrowolskiemu*. – Kraków, 1972. – S. 301–314

1973

26. Dyfuzja innowacji / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1973, nr 1, s. 109–113

Artykuł recenzyjny książki: Gałęski, Bogusław: *Innowacje a społeczność wiejska*. Warszawa 1971.

27. Komunikowanie masowe w nowoczesnym społeczeństwie / Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Polska Akademia Nauk – Oddział w Krakowie, 1973. – 37, [1] s.; 19 cm. – (Nauka dla Wszystkich; nr 197)

Pojęcie środków komunikowania; formy komunikowania; rozwój środków komunikowania; charakterystyka komunikowania masowego; systemy komunikowania masowego; oddziaływanie komunikowania masowego; jego przyszłość.

Rec. Paweł Dubiel // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 2, s. 145

28. Mechanizmy kapitalistycznego rynku prasowego / Tomasz Goban-Klas // *Biuletyn Prasowo-Wydawniczy*. – 1973, nr 168, s. 53–55; nr 169, s. 48–50; nr 170, s. 66–68

Kryzys prasy typu magazynowego.

29. Opinie Polaków o ruchu granicznym PRL–NRD / Tomasz Goban-Klas // *Sprawy Międzynarodowe*. – 1973, nr 11, s. 140–144

30. Prasa a telewizja: konkurent czy sojusznik? / Tomasz Goban-Klas // *Prasa Polska*. – 1973, nr 12, s. 36–38

Kooperacja masowych środków propagandy wzmacnia efektywność ich oddziaływania na społeczeństwo.

31. Prasa młodzieżowa na Zachodzie / Anne Pluvinage-Paternostre; tł. z fr. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1973, nr 3, s. 97–108

32. Prasa ZSRR w świetle badań radzieckich prasoznawców / wybór i wstęp Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych, 1973. – 124 s.; 27 cm. – (Materiały / Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”; z. 21)

33. Przeobrażenia aglomeracji Paryża w XX wieku / Tomasz Goban-Klas // *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych / PAN. Oddział w Krakowie*. – 1972, nr 1 [druk 1973], s. 132–134

34. Publics et techniques de la diffusion collective: études offertes à Roger Clausse pour le 25e anniversaire de la licence en journalisme et communication sociale de l'Univ. Libre de Bruxelles. Bruxelles, Éd. de l'Inst. d. Sociologie, Univ. Libre de Bruxelles, 1971. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1973, nr 1, s. 128–130

35. Reklama prasowa / Tomasz Goban-Klas // *Wrocławski Rocznik Prasoznawczy*. – R. 2 (1973), s. 99–114

Rola prasy w różnych warunkach społeczno-gospodarczych.

36. Socjotechnika: style działania / red. Adam Podgórecki. Warszawa 1972. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Studia Socjologiczne*. – 1973, nr 2, s. 252–253

1974

37. Badanie zbiorowości odbiorców: publiczność i publiczności aktualne / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 2, s. 5–18

Streszcz. w jęz. ros. i ang. – Dwa sposoby rozumienia pojęcia „publiczności” – w znaczeniu potencjalnym i w znaczeniu aktualnym; wzajemne relacje zakresowe pomiędzy tak rozumianymi publicznościami; metoda transformacji ilościowych charakterystyk jednego typu publiczności w drugi.

38. Communications. École pratique des hautes études, Centre d'études des communications de masse [1974]. Paris: Seuil, 1974. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 4, s. 132–134

39. Communication Research: an international quarterly. Vol. 1 (Jan. 1974). [Beverly Hills, California: Sage Publications], 1974. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 4, s. 130–132

Toż ... Vol. 1 (1975). – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1975, nr 4, s. 143–145

40. Les mass media et le development / Tomasz Goban-Klas // *Le Journalist Democratique*. – 1974, nr 2, s. 7–9

41. La presse et la television / Tomasz Goban-Klas // *Le Journalist Democratique*. – 1974, nr 4, s. 10–12

42. Les communications de masse: l'univers des mass media / [directeur de l'ouvrage: Jacques Mousseau]. Paris 1972. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 1, s. 150–152

43. Mechanizmy kapitalistycznego rynku prasowego / Tomasz Goban-Klas // *Biuletyn Prasowo-Wydawniczy*. – Nr 171 (1974), s. 67–69

44. Międzynarodowa konferencja w Dubrowniku / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 1, s. 172–173

Dubrownik, 6–14 lipca 1973 r.

45. Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch” / Tomasz Goban-Klas // *Kultura i Społeczeństwo*. – 1974, nr 3, s. 225–237

Ośrodek Badań Prasoznawczych: powstanie; rozwój; teoretyczno-metodologiczne założenia badawcze; najważniejsze dokonania.

46. Paryż i paryżanie / Tomasz Goban-Klas. – Warszawa: „Książka i Wiedza”, 1974. – 321, [3]; 20 cm

Bibliogr.

47. Prasoznawstwo polskie – tradycje, dorobek, perspektywy: [streszcz.] / Tomasz Goban-Klas // *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych / PAN. Oddział w Krakowie*. – 1974, [z.] 1, s. 89–91

48. Prasoznawstwo polskie – tradycje, dorobek, perspektywy / Paweł Dubiel, Tomasz Goban-Klas, Walery Pisarek // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 3, s. 5–15

Streszcz. w jęz. ros. i ang. – Kształtowanie się polskiej wiedzy o prasie (ważniejsze daty z polskiego prasoznawstwa); jej teoretyczno-metodologiczne założenia; zadania na przyszłość.

49. Reklama telewizyjna w krajach Wspólnego Rynku // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 2, s. 125–128

Analiza miejsca i roli reklamy telewizyjnej w siedmiu krajach Wspólnego Rynku (Francja, Holandia, Irlandia, Luksemburg, RFN, Wielka Brytania, Włochy).

50. Servan-Schreiber, Jean-Louis: Le pouvoir d'informer. Paris 1972. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 1, s. 145–147

51. Siła przykładu / Tomasz Goban-Klas // *Prasa Polska*. – 1974, nr 10, s. 1–3

52. Sociologie de l'information; textes fondamentaux, par Francis Balle et Jean G. Padioleau. Préf. de Jean Cazeneuve. Paris 1973. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1974, nr 2, s. 137–139

1975

53. Approaches to Human Communication / ed. by Richard W. Budd and Brent D. Ruben. New York [1972]. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1975, nr 1, s. 116–118

54. Cayrol, Roland: La presse écrite et audio-visuelle. Paris 1973. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1975, nr 2, s. 127–128

55. Dwie orientacje w badaniach nad komunikowaniem / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1975, nr 4, s. 5–18

Streszcz. w jęz. ros. i ang. – Porównawcza analiza dwóch par dyscyplin: retoryki i komunikowania oraz dziennikarstwa i prasoznawstwa.

56. IX [Dziewiąte] Zgromadzenie Ogólne AIERI: (sprawozdanie własne) / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1975, nr 1, s. 158–160

Lipsk, 17–21 września 1974 r.

57. Inspiracje leninowskie w badaniach prasoznawczych / Tomasz Goban-Klas // *Nasze Problemy*. – 1975, nr 5, s. 20–23

Leninowskie pojmowanie prasy nowego typu jako „narzędzia budownictwa socjalistycznego”.

58. Interstages. [1974]. Bruxelles: Institut Belge d'Information et de Documentation, 1974. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1975, nr 2, s. 150–151

59. Marxism and the mass media: towards a basic bibliography. Vol. 3. New York 1973. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1975, nr 2, s. 135–136

60. Rola prasy w przeobrażeniach społeczno-gospodarczych / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1975, nr 2, s. 5–20

Streszcz. w jęz. ang. i ros. – Odmienność roli środków masowego komunikowania w socjalizmie i kapitalizmie; ujęcie tego zagadnienia w leninowskiej koncepcji prasy nowego typu; formy realizacji tej koncepcji we współczesnej prasie polskiej.

1976

61. Analyze der Präferenzsysteme = Analiza systemu preferencji / Tomasz Goban-Klas // W: *Jugendforschung: methodologische Grundlagen, Methoden und Techniken*. – Berlin: Deutscher Verlag der Wissenschaften, 1976. – S. 128–131

62. Komunikowanie masowe – zarys analizy socjologicznej / Tomasz Goban-Klas // *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych / PAN. Oddział w Krakowie*. – 1976, [z.] 1, s. 82–83

63. Le rôle des mass media dans le développement socio-économique / Tomasz Goban-Klas // W: *Scientific, Technological and Social Development: Proceedings of the Fifth Conference „Science and Society”*. Vol. 2. – Beograd, 1976. – S. 150–156

Tł. tyt.: Rola mediów w rozwoju społeczno-gospodarczym

64. Modele procesu komunikowania: przegląd i analiza / Tomasz Goban-Klas // *Przekazy i Opinie*. – 1976, nr 4, s. 5–23

Streszcz. w jęz. ros. i ang. – Przegląd i analiza modeli procesu komunikowania.

65. Od wielo- do interdyscyplinarności: z dziejów wiedzy o komunikowaniu / Tomasz Goban-Klas // *Studia Filozoficzne*. – R. 20 (1976), nr 2, s. 77–90

Zarys dziejów wiedzy o komunikowaniu a problem interdyscyplinarności studiów.

66. O uprawianiu prasoznawstwa jako nauki praktycznej / Tomasz Goban-Klas // *Nasze Problemy*. – 1976, nr 5, s. 19–21

Nieporozumienia pomiędzy badaczami a praktykami; krytyka dyrektywnego modelu wykorzystania nauki w praktyce; prasoznawstwo jako nauka stosująca ten model partnerski.

67. Praktyczna użyteczność badań prasoznawczych / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1976, nr 2, s. 7–24

Streszcz. w jęz. ros. i ang. – Relacje między nauką a praktyką na przykładzie badań prasoznawczych; krytyka modelu dyrektywnego; propozycja modelu partnerskiego.

68. Praktyczne aspekty badań prasoznawczych / Tomasz Goban-Klas // *Nasze Problemy*. – 1976, nr 3

69. Publiczność prasowa / Tomasz Goban-Klas // W: *Encyklopedia wiedzy o prasie*. – Wrocław, 1976. – S. 205–206

70. Socjologia komunikowania masowego: początki, rozwój, tendencje / Tomasz Goban-Klas // *Studia Socjologiczne*. – 1976, nr 2, s. 287–310

Geneza badań nad komunikowaniem masowym; aktualne tendencje w badaniach nad komunikowaniem masowym.

71. The press research Centre: 1956–1976 / [Tomasz Goban-Klas]. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych, [1976]. – 22 s.; 20 cm

1977

72. Leninowska teoria prasy nowego typu / Tomasz Goban-Klas // *Nasze Problemy*. – 1977, nr 11, s. 2–5

System leninowskich zasad określających charakter prasy nowego typu.

73. Zakrzewski, Andrzej: TV News made in USA [ZP 1977, nr 1, s. 97–102]. Polem. Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1977, nr 3, s. 108–110

Odp. autora // Tamże, s. 111–112

1978

74. XI [Jedenaste] Zgromadzenie Ogólne AIERI / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1978, nr 4, s. 167–172

Warszawa, 5–8 września 1978 r.

75. Komunikowanie masowe: zarys problematyki socjologicznej / Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”, 1978. – 350, [1] s.: il.; 21 cm. – (Biblioteka Wiedzy o Prasie. Seria A; t. 12)

Streszcz. w jęz., ros. i ang. – Treść. Wprowadzenie; 1. Rozwój i stan badań; 2. Podstawowe pojęcia i modele; 3. Komunikowanie masowe a system społeczny; 4. Analiza procesu komunikowania masowego; [5]. Zakończenie.

Rec.: Bartłomiej Golka // *Prasa Polska*. – 1978, nr 11, s. 42–44; Ter (Dorota Terakowska) // *Gazeta Południowa*. – 1978, nr 189, s. 5; Lesław Wojtasik // *Ekran*. – 1979, nr 2, s. 16–17; Ewa Świąś // *Kultura i Społeczeństwo*. – 1981, nr 3/4, s. 382–384; Mirosław Pęczak // *Przegląd Humanistyczny*. – 1979, nr 4, s. 151–154; Lesław Wojtasik // *Przekazy i Opinie*. – 1979, nr 2, s. 130–135; Kazimierz Żygułski, Jerzy Mądrała // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1979, nr 2, s. 101–105

76. Marksistowsko-leninowska teoria i metodologia badań prasoznawczych / pod red. Walerego Pisarka i Tomasza Gobana-Klasa. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”, 1978. – 218 s. – (Biblioteka Wiedzy o Prasie. Seria A.; t. 11)

Badania nad środkami masowego komunikowania i propagandy w europejskich krajach socjalistycznych (Polska, ZSRR, Czechosłowacja, Węgry, Rumunia, NRD, Bułgaria); aspekty teoretyczne i metodologiczne.

Rec. Lechosław Dębowski // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1979, nr 3, s. 113–115

77. Marksistsko-Leninskaja teorija i metodologija issledowanij w obłasti sriedstw massowoj informacyi i propagandy = Marxist-Leninist theory and methodology of mass media research / [ed. Walery Pisarek, Tomasz Goban-Klas].

– Cracow: Press Research Centre, 1978. – 218 s.; 21 cm. – (Biblioteka Wiedzy o Prasie. Seria A, 0519-9301; vol. 16).

Z treści: 187–210: O praktyczeskom naprawlenii issledowanij sriedstw massowej informacyi i propagandy = O praktycznym ukierunkowaniu badań środków masowego przekazu / Tomasz Goban-Klas

78. O co chodzi prasoznawcom? / Tomasz Goban-Klas // *Prasa Polska*. – 1978, nr 5, s. 34–37

Cele i metody badań nad komunikowaniem masowym w warunkach ustroju socjalistycznego.

79. Oddziaływanie środków komunikowania masowego / Tomasz Goban-Klas // *Przekazy i Opinie*. – 1978, nr 2, s. 5–35

Streszcz. w jęz. ang. i ros. – Stan badań nad wpływem środków masowego komunikowania; przegląd podstawowych teorii efektów wywołanych przez komunikowanie masowe; najnowsze hipotezy dotyczące tej problematyki.

80. Przekazy masowe a wartości społeczne / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1978, nr 1, s. 5–22

Streszcz. w jęz. ang. i ros. – Perspektywa socjologiczna w analizach zawartości prasy i jej dyskusyjne aspekty; wymiary analizy zawartości zorientowanej socjologicznie; porównanie przeprowadzonych dotychczas analiz zawartości.

81. Rola środków komunikowania w rozwoju społeczno-gospodarczym: analiza i krytyka amerykańskich teorii / Tomasz Goban-Klas // *Kultura i Społeczeństwo*. – 1978, nr 1/2, s. 271–283

82. Socjologiczna problematyka publiczności teatralnej / Tomasz Goban-Klas // *W: Wprowadzenie do nauki o teatrze. T. 3, Odbiorcy dzieła teatralnego*. – Wrocław, 1978. – S. 163–188

1979

83. „Bohater” złej roboty na łamach prasy / Tomasz Goban-Klas // *Prasa Polska*. – 1979, nr 3, s. 10–12

Negatywny bohater prasowych publikacji krytycznych, ze szczególnym uwzględnieniem bohaterów jednostkowych.

84. Kraków w świadomości Polaków / Tomasz Goban-Klas; Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”. – Kraków: OBP, 1979. – 46, 7 s.: il., mapa, tab.; 30 cm – (Materiały OBP; z. 35)

85. Mass media policies in changing cultures / ed. by George Gerbner. New York 1977. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1979, nr 4, s. 111–112

86. Perspectives in communication policy and planning / ed. by Syed A. Rahim, John Middleton. Honolulu: East-West Center, East-West Communication

Institute, 1977. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1979, nr 3, s. 121–123

87. Spotkania amerykańskie 1979 / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1979, nr 2, s. 150–156

Relacja z naukowej podróży do USA.

88. Strategies for communication research / ed. Paul M. Hirsch, Peter V. Miller and F. Gerald Kline. Beverly Hills, 1977. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1979, nr 1, s. 115–117

89. Swobodny i zrównoważony przepływ informacji: analiza i interpretacja pojęcia / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1979, nr 2, s. 5–20

Streszcz. ros. i ang. – Historyczna analiza pojęcia „swobodny przepływ informacji”; swobodny i zrównoważony przepływ informacji w świetle zasad współczesnych stosunków międzynarodowych.

90. Technologie informacyjne w małym biznesie / Tomasz Goban-Klas. – Kraków, 1979 [powiel.]

91. Tunstall, Jeremy: The Media are American: Anglo-American Media in the World. New York: Columbia University Press, 1977. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1979, nr 1, s. 120–123

92. Zdorowega, Władimir: Słowo tożę jest’ dzieło: niekatoryje woprosy teorii publicystyki. Moskwa 1979. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1979, nr 4, s. 110–111

1980

93. Colaboración de la prensa y la TV / Tomasz Goban-Klas // W: Los Estilos en el reportaje y otros ensayos. – Caracas, Venezuela: Editorial Lumego, 1980

94. Informacja w okresie kryzysu społeczno-politycznego, studium przypadku: Polska – lato 1980 / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – T. 4 (1980), s. 21–35

Informacja w okresie niepokojęw społecznych 1980 roku.

95. Komunikowanie masowe w Polsce: próba bilansu lat siedemdziesiątych: oprac. zbiorowe / Zbigniew Bajka, Sylwester Dziki, Bolesław Garlicki, Tomasz Goban-Klas [i in.]; pod red. Walerego Pisarka. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”, 1980. – 119 s. – (Materiały; z. 37)

Działalność prasy, radia i telewizji w Polsce (polityka informacyjna, zmiany organizacyjne, baza techniczna, kadry dziennikarskie, nakłady i zawartość, skutki oddziaływania) w okresie od początku 1971 r. do połowy 1980 r. – Toż w wersji nieznacznie skróconej // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1981, nr 1, s. 5–96 – Treść: I. Polityka informacyjna / Tomasz Goban-Klas; II. Zmiany organizacyjne / Tomasz Goban-Klas; III. Baza techniczna prasy / Sylwester Dziki; IV. Baza techniczna radia i telewizji / Andrzej Skowroński; V. Kadry dziennikarskie / Bolesław Garlicki; VI. Wielkość i struktura produkcji prasowej / Henryk Siwek; VII. Zawartość gazet i czasopism

/ Władysław Masłowski, Alicja Zagrodnikowa; VIII. Zasięg społecznego odbioru prasy, radia i telewizji / Stanisław Nowicki, Andrzej Rusinek; IX. Postawy wobec mediów / Zbigniew Bajka; X. Skutki działania mediów / Walery Pisarek; XI. Komunikowanie masowe w świetle dokumentów międzynarodowych / Walery Pisarek; XII. Podsumowanie / Walery Pisarek.

Rec.: Karol Jakubowicz // *Przekazy i Opinie*. – 1982, nr 1, s. 130–135; Karol Jakubowicz // *Aktualności Radiowo-Telewizyjne*. – 1981, nr 21, s. 55–64; mj // *Trybuna Ludu*. – 1981, nr 106, s. 5

96. Nie drażnij / Tomasz Goban-Klas // *Kultura*. – 1980, nr 44, s. 2

Negatywne skutki społeczne braku informacji o istotnych sprawach dnia codziennego.

97. Pojęcie komunikowania w naukach społecznych / Tomasz Goban-Klas // *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych / PAN. Oddział w Krakowie*. – 1980, nr 1, s. 100–101

Pojęcie i cechy komunikowania.

98. Prasa Zachodu i Wschodu wobec napięć międzynarodowych / Tomasz Goban-Klas // *Sprawy Międzynarodowe*. – 1980, z. 10, s. 109–118

Różne stosunki prasy krajów kapitalistycznych i socjalistycznych w okresach napięć międzynarodowych.

Rec. Paweł Dubiel // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1981, nr 2, s. 151

99. Prasoznawcze dziedzictwo Ireny Tetelowskiej / Tomasz Goban-Klas // *Nasze Problemy*. – 1980, nr 1, s. 52–54

100. Problemy badania opinii publicznej – międzynarodowe sympozjum w Sofii / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1980, nr 4, s. 169–171
Sofia 13–15 VI 1980 r.

101. Propaganda faktu / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 1980, z. 3, s. 112–123
Propaganda faktu a efektywne oddziaływanie propagandowe.

102. Rola dziennikarzy w wychowaniu dla pokoju / Tomasz Goban-Klas // *Nasze Problemy*. – 1980, nr 7/8, s. 10–13

Rola dziennikarzy prasy socjalistycznej i kapitalistycznej w poruszaniu problemów wojny i pokoju.

103. Rola prasy, radia i telewizji w formowaniu nastrojów politycznych / Walery Pisarek, Tomasz Goban-Klas, Jerzy Mikułowski-Pomorski, Zbigniew Nęcki // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1980, nr 2, s. 15–30

Streszcz. ros. i ang. – Miejsce i rola środków masowego komunikowania w zespole czynników nastrojotwórczych.

Rec.: Michał Strzeszewski // *Aktualności Radiowo-Telewizyjne*. – 1980, nr 21, s. 60–68

104. VI [Szósta] międzynarodowa konferencja dziekanów wydziałów dziennikarstwa oraz kierowników instytutów prasoznawczych / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1980, nr 2, s. 152–154

Sofia 5–9 XII 1979 r.

105. Telewizja publiczna w Stanach Zjednoczonych: początki, stan obecny, perspektywy / Tomasz Goban-Klas // *Przekazy i Opinie*. – 1980, nr 1, s. 93–117

Streszcz. w jęz. ros. i ang. – Formowanie systemu telewizji publicznej; społeczne i polityczne uwarunkowania tego procesu; charakterystyka aktualnych problemów i założeń programowych telewizji publicznej w USA.

106. The mass media: an advocate of peace or an advocate of conflict? / Tomasz Goban-Klas. – Prague: International Organization of Journalists, 1980. – 46, [1] p.; 21 cm

Bibliography: p. 45–[47]

107. Wielkie zawody na małym ekranie: refleksje o związkach sportu i telewizji / Tomasz Goban-Klas // *Przekazy i Opinie*. – 1980, nr 3, s. 81–88

Streszcz. w jęz. ros. i ang. – Cechy telewizji i sportu wywołujące stan wzajemnej atrakcyjności; wpływ telewizji na zmiany zachodzące we współczesnym sporcie.

108. Zasięg codziennego odbioru wiadomości prasowych, radiowych i telewizyjnych / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1980, nr 2, s. 99–102

Użyteczność wskaźnika zasięgu stałego odbioru w badaniach prasoznawczych; charakterystyka zbiorowości społeczno-demograficznych ze względu na zasięg codziennego kontaktu z radiem, telewizją, prasą; struktura społeczno-demograficzna stałych odbiorców tych mediów.

1981

109. Aktywność, preferencje i świadomość kulturalna społeczeństwa polskiego / Walery Pisarek, Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”, 1981. – 150, [1] s.: tab. wykr.; 24 cm. – (Biblioteka Wiedzy o Prasie. Seria B; t. 23)

Streszcz. ros. i ang. – Stan aktywności i świadomości kulturalnej społeczeństwa polskiego.

Rec.: Witold Kiedacz // *Gazeta Krakowska*. – 1981, nr 223, s. 3, 5; Marian Malikowski // *Studia Socjologiczne*. – 1983, nr 3, s. 209–212; Tadeusz Kowalski // *Prasa Techniczna*. – 1982, nr 1, s. 39–40; Jerzy [Mikułowski] Pomorski // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1982, nr 1/2, s. 183–185

110. Dyfuzja informacji o ważnym wydarzeniu: studium wybranego przypadku / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1981, nr 3, s. 23–38

Streszcz. ros. i ang. – Rozchodzenie się informacji o ważnych wydarzeniach na przykładzie procesu dyfuzji wiadomości o wyborze arcybiskupa Karola Wojtyły na papieża; znajomość faktu wyboru przez społeczeństwo; czas uzyskania informacji oraz źródła informacji; reakcje na wiadomość; rola kontaktów interpersonalnych.

111. Ekonomiczna kontrola prasy na Zachodzie / Tomasz Goban-Klas // *Wojsko Ludowe*. – 1981, nr 12, s. 21–24

Ekonomiczne uwarunkowania prasy zachodniej.

112. Postawy społeczne wobec środków masowych: po sierpniu 1980 / Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”, 1981. – 76 s.; 21 cm.

Raporty – do użytku wewnętrznego. – Źródła informacji politycznej; opinie społeczne o polskim systemie informacyjnym, prasie zagranicznej, o formach regulacji i kontroli środków masowych; społeczne postulaty w zakresie tematyki serwisu informacyjnego; stan społecznych nastrojów i oczekiwań.

113. Polityka informacyjna [lat 70.] / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1981, nr 1, s. 7–16

Raport: Komunikowanie masowe w Polsce: próba bilansu lat siedemdziesiątych.

114. Prasa a nastroje społeczne lat siedemdziesiątych / Walery Pisarek, Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1981, nr 2, s. 9–20

Streszcz. ros. i ang. – Rola prasy, środków masowego przekazu w kształtowaniu w Polsce nastrojów społecznych.

115. Pułapki komunikowania / Tomasz Goban-Klas // *Miesięcznik Literacki*. – 1981, nr 1, s. 77–83

Model komunikowania w latach 70. a model postulowany. Synteza problemowa.

116. Zmiany organizacyjne [w prasie lat 70.] / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1981, nr 1, s. 17–20

Raport: Komunikowanie masowe w Polsce: próba bilansu lat siedemdziesiątych.

117. Zróżnicowanie wiedzy kulturalnej społeczeństwa polskiego / Tomasz Goban-Klas // *Przekazy i Opinie*. – 1981, nr 4, s. 39–51

Streszcz. w jęz. ros. i ang. – Podstawowe elementy świadomości narodowej; rola wyróżnionych przekazników w upowszechnianiu kultury; hierarchia funkcjonujących powszechników kulturowych.

1982

118. Analiza i krytyka liberalnej koncepcji prasy / Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”, 1982. – 40 s.

Maszyn. powiel. Raporty OBP. – Ewolucja poglądów na wolność prasy; stosunek do liberalnego modelu prasy w Polsce; działania w kierunku liberalizacji systemu prasowego po sierpniu 1980; przesłanki i paradoksy liberalnej koncepcji prasy.

119. Badania prasoznawcze w krajach socjalistycznych: ogólna charakterystyka / Tomasz Goban-Klas // W: Wstęp do prasoznawstwa. – Katowice, 1982. – S. 95–114

Zasady leninowskiej teorii prasy socjalistycznej; różne orientacje w badaniach nad środkami masowego przekazu w krajach socjalistycznych; teoretyczne ustalenia socjalistycznych badań prasoznawczych.

120. Dyfuzja informacji o zamachu na Jana Pawła II: 13 maja 1981 / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1982, nr 3, s. 73–78

Streszcz. w jęz. ros. i ang. Szybkość rozchodzenia się informacji; jej źródła; skłonność do weryfikacji odebranej informacji i uzupełniania posiadanych informacji; ocena wartości informacyjnej źródeł informujących o wydarzeniu.

121. Kłóskowska, Antonina: Socjologia kultury. Warszawa 1981. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1982, nr 4, s. 115–117

122. Trwałe cechy leninowskiego modelu prasy / Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”, 1982. – 21 s.; 30 cm

Maszyn. powiel.; raporty. – Leninowska koncepcja organizacji społeczeństwa socjalistycznego; miejsce prasy w tym społeczeństwie; założony model prasy leninowskiej; aktualność leninowskiego modelu prasy dla współczesności.

123. Uczestnictwo kulturalne – próba diagnozy / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 1982, nr 1, s. 43–45

Społeczny obieg wartości kulturalnych.

Rec. (tl) // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1982, nr 3, s. 146

1983

124. Durand, Jacques: Les formes de la communication. Paris 1981. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1983, nr 1, s. 108–111

125. Edukacja Polityczna. Vol. 1 (1982). Warszawa: Ośrodek Metodyczny Studiów Nauk Politycznych, 1982. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1983, nr 1, s. 123–125

126. Informacja wizualna w erze komunikowania masowego: wybrane refleksje / Tomasz Goban-Klas // *Przekazy i Opinie*. – 1983, nr 1, s. 92–101

Streszcz. w jęz. ros. i ang. – Specyficzne cechy informacji i propagandy wizualnej; relacje między propagandą masową a propagandą wizualną.

127. Merton, Robert K.: Teoria socjologiczna i struktura społeczna. Warszawa 1982. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1983, nr 2, s. 113–115

128. Nauka, kultura i środki masowe w walce o rozbrojenie / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1983, nr 3, s. 149–150

Międzynarodowe sympozjum w Lipsku, 3–4 maja 1983 r.

1984

129. Analiza zawartości przekazów masowych / Tomasz Goban-Klas // W: Wybrane zagadnienia metodologiczno-teoretyczne badań socjologicznych. – Kraków, 1984. – S. 75–106

Bibliogr. – Teoretyczne i metodologiczne założenia analizy zawartości, jej rozwój historyczny, zastosowania oraz procedura badawcza (opis).

130. Bamford, V. James: Time Puzzle Palace: a Report on America's Most Secret Agency. Boston 1982. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1984, nr 3, s. 170–171

131. Escarpit, Robert: Théorie de l'information et pratique politique. Paris 1981. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1984, nr 1, s. 120–122

132. Hipoteza „spirali milczenia” w ramach teorii opinii publicznej / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1984, nr 2, s. 47–58

Streszcz. ros. i ang. – Istota, cechy konstytuujące oraz uwarunkowania zmian opinii publicznej.

133. Information at the Time of Socio-Political Crisis: Poland in the summer of 1980 / Tomasz Goban-Klas // *Mass Communication Review Yearbook* (California). – Vol. 4 (1984), p. 489–500

134. Kessler, Lauren: The dissident press: alternative journalism in American history. Beverly Hills, 1984. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1987, nr 1, s. 111–114

135. Konferencja „Odpowiedzialność środków masowych za rozwój instytucji demokratycznych” / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1984, nr 1, s. 168–169

Cartagena, Kolumbia 6–10 września 1983 r.

136. Korobiejnikow, W.S.: Riedakcyja i audytoria: socyologiczeskij analiz. Moskwa 1983. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1984, nr 1, s. 122–125

137. Kraków w oczach Polaków / Tomasz Goban-Klas // *Kraków*. – 1984, nr 3, s. 3–4

138. Modele procesu komunikowania / Tomasz Goban-Klas // W: Komunikowanie masowe: (wybór tekstów). – Bydgoszcz, 1984. – S. 77–96

139. Radio na tle innych środków komunikowania masowego / Tomasz Goban-Klas // *Aktualności Radiowo-Telewizyjne*. – 1984, nr 7, s. 25–34

Miejsce i zadania radia w systemie komunikowania społecznego.

140. Rola środków masowego przekazu w kształtowaniu klimatu stosunków międzynarodowych / Tomasz Goban-Klas // W: Problemy prognozowania

i obiegu informacji w stosunkach międzynarodowych: Materiały z III Krajowej Konferencji Zakładów Stosunków Międzynarodowych Szkół Wyższych z międzynarodowym uczestnictwem – Katowice, październik 1983. – Warszawa, 1984. – S. 397–404

Znaczenie środków masowego przekazu dla kształtowania klimatu stosunków międzynarodowych.

141. Władysław, Wiesław: Krew na pierwszej stronie: sensacyjne dzienniki Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa 1982. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Pismo Literacko-Artystyczne*. – 1984, nr 3, s. 175–178

1985

142. Kobiety a media: kilka nierozstrzygniętych problemów / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1985, nr 3, s. 21–30

143. Łęki i nadzieje Polaków w świetle badań panelowych 1983 i 1984 / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1985, nr 2, s. 5–25

Streszcz. ros. i ang. – Poczucie zagrożenia oraz świadomość czynników przeciwdziałających niebezpieczeństwom jako elementy nastrojów społecznych.

144. Nordenstreng, Kaarle; Hannikainen, Lauri: The mass media declaration of UNESCO. Norwood, N.J. : Ablex Pub. Corp., 1984. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1985, nr 4, s. 101–103

145. Świadomość kulturalna społeczeństwa polskiego / Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych, 1985. – 100, [2] s. – (Biblioteka Wiedzy o Prasie. Seria B; t. 25)

Streszcz. ros. i ang. – Stan i zróżnicowanie wiedzy kulturalnej społeczeństwa polskiego.

Rec.: Leszek Klinger // *Kultura*. – 1987, nr 6, s. 11; Lucjan Adamczuk // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1987, nr 4, s. 104–106

146. Wilson, Clint C.: Minorities and media: diversity and the end of mass communications. Beverly Hills 1985. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1987, nr 2, s. 121–123

147. Zarys teorii procesów i środków komunikowania masowego / pod red. Wiesława Dudka. Katowice 1985. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1985, nr 4, s. 93–94

1986

148. Badania OBP nad dziennikarzami / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1986, nr 2, s. 5–15

Streszcz. ros. i ang. – Przegląd badań Ośrodka Badań Prasoznawczych nad zawodem dziennikarskim. Por. także: Supplement do artykułu / Sylwester Dziki // *Tamże*, s. 5–20

149. Badania OBP nad oddziaływaniem środków masowych / Tomasz Goban-Klas, Sylwester Dziki // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1986, nr 3, s. 19–34

Streszcz. ros. i ang. – Przegląd badań Ośrodka Badań Prasoznawczych nad oddziaływaniem środków masowego komunikowania.

150. Polityka w dziedzinie środków komunikowania masowego: główne kierunki studiów / Tomasz Goban-Klas // W: *Teoria i praktyka masowego komunikowania*. – Katowice, 1986. – S. 9–19

Streszcz. ros. i ang. – Główne kierunki badań nad polityką w zakresie środków masowego komunikowania.

1987

151. Clarke, Peter; Evans, Susan H: *Covering campaigns: journalism in congressional elections*. Stanford, 1983. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1987, nr 1, s. 110–111

152. Kessler, Lauren: *The dissident press: alternative journalism in American history*. Beverly Hills 1984. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1987, nr 1, s. 111–114

153. Leninowskie myśli o prasie / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 1987, nr 11, s. 2–7

154. Marks, Engels, Lenin o prasie / wybór, wstęp i oprac. Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Ośrodek Badań Prasoznawczych RSW „Prasa-Książka-Ruch”, 1987. – XLIII, 318, [1] s., [2] k. tabl. złoż.; 18 cm. – (Biblioteka Dziennikarza; t. 11)

Antologia tekstów klasyków marksizmu-leninizmu na temat prasy i jej roli społeczno-politycznej.

Rec.: Włodzimierz Milanowski // *Nowe Drogi*. – 1988, nr 4, s. 183–186; Agata Cichocka // *Kwartalnik Historii Prasy Polskiej*. – 1988, nr 2, s. 127–128; Andrzej Ślisz // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1987, nr 4, s. 102–104

155. *Peace and Communication* / ed. Tapio Varis. San José, Costa Rica: Editorial Universidad para la Paz, 1986. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1987, nr 4, s. 120–122

156. Wilson, Clint C.; Gutiérrez, Félix: *Minorities and Media*. Beverly Hills: Sage Publications, 1985. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1987, nr 2, s. 121–123

1988

157. Chronologia ważniejszych wynalazków z dziedziny środków komunikowania / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1988, nr 3, s. 81–90

Polem.: Lesław Peters: Uwagi do „Chronologii ważniejszych wynalazków z dziedziny środków komunikowania” // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1989, nr 2, s. 101–103. Odp. autora // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1989, nr 2, s. 103–104

158. Dylematy rozwoju nowych mediów / Tomasz Goban-Klas // *Prasa Techniczna*. – 1988, nr 3.

159. Nowe media – stare i nowe dylematy // *Przekazy i Opinie*. – 1988, nr 1/2, s. 15–21

Streszcz. ros., ang.

160. Problemy wprowadzania komputeryzacji w przedsiębiorstwie / Tomasz Goban-Klas // W: Społeczne warunki i prognozy rozwoju mikrokomputerów. – Warszawa, 1988. – S. 3–9

161. Systemy informacyjne w układach lokalnych / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Historyczno-Polityczne Stronnictwa Demokratycznego*. – 1988, z. 4, s. 31–40

162. Środki masowego przekazu a człowiek niepełnosprawny / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1988, nr 2, s. 159–160

Symposium, Warszawa 23–25 września 1987 r.

163. Świadomość kulturalna społeczeństwa polskiego / Tomasz Goban-Klas // W: Materiały Konferencji PTS. – [Warszawa], 1988 [powiel.]

164. Telekomunikacja a nowe media / Tomasz Goban-Klas // *Prasa Techniczna*. – 1988, nr 4, s. 6–9

1989

165. Cywilizacja informacyjna / Tomasz Goban-Klas // W: Komputerowe vademecum dyrektora. – Warszawa, 1989. – S. 109–131

166. Glasnost – Its Roots and Meaning / Tomasz Goban-Klas // *Media Journal*. – 1989, [1], pp. 17–21

167. Glasnost’ – dzieje i znaczenie pojęcia / Tomasz Goban-Klas // *Przekazy i Opinie*. – 1989, nr 2, s. 58–65

Streszcz. ros., ang. – Por. także: Curry Jane L.: Glasnost’: słowa i ich znaczenie // Tamże, s. 88–106

168. Główne problemy polityki informacyjnej czasu „Solidarności” // W: Raport o stanie komunikacji społecznej w Polsce (sierpień 1980 – 13 grudnia 1981). – Kraków: OBP, 1989. – S. 147–177 [powiel.]

169. Gorbachev’s Glasnost: A Concept in Need of Theory and Research / Tomasz Goban-Klas // *European Journal of Communication*. – 1989, vol. 4, no. 3, pp. 247–254. DOI: 10.1177/0267323189004003002

170. Komputer na indywidualnym stanowisku pracy / Tomasz Goban-Klas // W: Komputerowe vademecum dyrektora. – Warszawa, 1989. – S. 73–77

171. Komputerowe wspomaganie pracy intelektualnej / Tomasz Goban-Klas // W: PC Standard 89. – Warszawa, 1989. – S. 94–104

172. Memoire culturelle, competence culturelle et le liens sociaux / Tomasz Goban-Klas // W: Le lien social: identités personnelles et solidarités collectives dans le monde contemporain: AISLF, Association internationale des sociologues de langue française, actes du XIIIe colloque (Genève, 29 août–2 septembre 1988). Vol. 1. – Geneve, 1989. – S. 259–265

173. Minority media / Tomasz Goban-Klas // W: The International Encyclopedia of Communication. Vol. 3 – Oxford: University Press, 1989. – S. 30–33

174. Prasa lokalna i środowiskowa w Stanach Zjednoczonych w cieniu gigantów / Tomasz Goban-Klas; Polska Akademia Nauk. Oddział w Krakowie. Komisja Prasoznawcza. – Wrocław; Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1989. – 140 s.; 24 cm

Bibliogr. s. 120–129. – Summ.

Rec.: Anna Karnkowska // *Przekazy i Opinie*. – 1990, nr 3/4, s. 258–262

175. Problems de la sociologie qualitative. Pod red. J. Wodza. Katowice 1987. – Rec. Tomasz Goban-Klas // *Studia Socjologiczne*. – 1989, nr 2, s. 319–321

176. Problemy środków masowego przekazu w obradach Okrągłego Stołu / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1989, nr 4, s. 133–135

177. Przemiany w świadomości społeczeństwa polskiego / Tomasz Goban-Klas // W: Raport o stanie komunikacji społecznej w Polsce (sierpień 1980 – 13 grudnia 1981). – Kraków: OBP, 1989 [powiel.]. – S. 147–177

178. Przestrzeń człowieka Turinga / Tomasz Goban-Klas // W: Przestrzeń znacząca: studia socjologiczne. – Katowice, 1989. – S. 280–294

179. Responsabilita ed Etica Giornalista – Il Tramonto della Censura / Tomasz Goban-Klas // *Notizario* (Torino), 1989, no 12, pp. 23–26

180. Rola informacji w układach lokalnych / Tomasz Goban-Klas // W: Przemiany społeczności miejskich w Polsce. T. 1. – Kraków 1989, s. 175–182

181. System informacji w państwie a system komunikacji / Tomasz Goban-Klas // *Przekazy i Opinie*. – 1989, nr 2, s. 13–26

Streszcz. ros., ang.

1990

182. Człowiek Turinga: kultura Zachodu w wieku komputera / J. David Bolter; tł. [z ang.] i wstępem opatrzył Tomasz Goban-Klas. – Warszawa: Państw. Instytut Wydawniczy, 1990. – 368 s.: rys.; 20 cm. – (Biblioteka Myśli Współczesnej)

Tyt. oryg.: Turing's man. – Bibliogr. s. 355–366. – ISBN 83-06-01940-7

183. Making Media Policy in Poland / Tomasz Goban-Klas // *Journal of Communication*. – Vol. 40, Iss. 1 (March 1990), pp. 50–54. DOI: 10.1111/j.1460-2466.1990.tb02250.x

184. Prasa mała, prasa duża / Tomasz Goban-Klas // *Po Prostu*. – 1990, nr 31, s. 12

Model prasy polskiej.

185. Prekursorzy liberalnej koncepcji prasy / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1990, nr 1, s. 45–54

Streszcz. niem., ang. – Przegląd światowej i polskiej tradycji liberalnej koncepcji prasy od XVII w. do czasów współczesnych.

186. Sociološka problematika pozorišne publike / Tomaš Goban-Klas; preveo s poljskog Milan Duškov // *Scena: časopis za pozorišnu umetnost* (Novi Sad, Serbia). – 1990, [nr] 2, (26, 5), s. 95–107

187. System informacji w państwie a system komunikowania / Tomasz Goban-Klas // *Przekazy i Opinie*. – 1989 nr 2, s. 13–26

188. Telewizja satelitarna – dylematy i perspektywy / Tomasz Goban-Klas // W: Społeczno-polityczne zagadnienia telewizji satelitarnej. – Katowice, 1990. – S. 10–16

189. Znaczenie studiów nad komunikowaniem niewerbalnym dla integralnej teorii komunikowania / Tomasz Goban-Klas // W: Kino – gest – ciało – ruch: film w perspektywie systemów komunikowania niewerbalnego. – Wrocław, 1990. – S. 11–18

1991

190. Cenzura i kontrola prasy / Tomasz Goban-Klas // W: Dziennikarstwo i jego konteksty. – Kraków, 1991. – S. 223–230

191. Nowe środki komunikowania / Tomasz Goban-Klas // W: Dziennikarstwo i jego konteksty. – Kraków, 1991. – S. 200–209

192. Proces komunikowania masowego / Tomasz Goban-Klas // W: Dziennikarstwo i jego konteksty. – Kraków, 1991. – S. 189–199

Toż // W: Dziennikarstwo i świat mediów. – Kraków, 1996. – S. 237–246

1992

193. From closed to open communication system: new information and communication technologies and the rebirth of civil society in Communist Eastern Europe / Tomasz Goban-Klas and Teresa Sasińska-Klas // W: Democracy and civil society in eastern Europe: selected papers from the fourth World Congress for Soviet and East European Studies, Harrogate, 1990 / edited by Paul G. Lewis. – New York, N.Y.: St. Martin's Press, 1992. – S. 76–90

194. IT enters the Eastern Europe / Tomasz Goban-Klas // W: 9th Communication Forum. – Tokyo: The Japan Society of Information and Communication Research, 1992. – S. 139–141

195. Literacki Gułag: Gławlit, czyli najwyższe stadium cenzury / Tomasz Goban-Klas // W: Piśmiennictwo – systemy kontroli – obiegi alternatywne. T. 1. – Warszawa, 1992. – S. 46–59

196. Mass media w Polsce 1989–1992: rekonstrukcja sfery publicznej: raport bardzo osobisty / Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Uniwersytet Jagielloński. Pracownia Socjologii Kultury i Komunikowania, 1992. – 124 s.; 21 cm

Na prawach rękopisu.

Rec.: Walery Pisarek // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1993, nr 1/2, s. 157–158

197. Powstanie i kres cenzury w Europie Zachodniej / Tomasz Goban-Klas // W: Piśmiennictwo – systemy kontroli – obiegi alternatywne. T. 1. – Warszawa, 1992. – S. 32–45

198. Standards and Competence in Intercultural Communication in Europe / Tomasz Goban-Klas // W: The Transnational future of Europe / ed. by Ziemowit Jacek Pietraś and Marek Pietraś. – Lublin: Marie Curie-Skłodowska University Press. 1992

1993

199. Komputer narzędziem humanisty / Tomasz Goban-Klas; Uniwersytet Jagielloński. Instytut Socjologii. – Kraków: nakł. UJ, 1993. – 120 s.: il.; 24 cm. – (Skrypty Uczelniane / Uniwersytet Jagielloński, ISSN 0239-6017; nr 676)

Bibliogr. s. 119–120. – ISBN 83-233-0627-3

1994

200. The orchestration of the media: the politics of mass communications in communist Poland and the aftermath / Tomasz Goban-Klas. – Boulder, Colo; Oxford: Westview, 1994. – XIII, 289 s.; 24 cm. – (International Communication and Popular Culture)

Bibliogr. s. 267–278. – Media w Polsce po 1944 r.

Rec.: Andrzej Magdoń // *Zdanie*. – 1995, nr 2, s. 53; Michael D. Hazen // *Slavic Review*. – Vol. 56, no. 3, (1997), pp. 564–565; Misha Nedeljkovich // *Slavic and East European Journal*. – Spring, 1996, vol. 40, no. 1, pp. 196–197

1995

201. Ekologia a media / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 1995, nr 1, s. 41–42

202. Pamięć podzielona – pamięć urażona: Oświęcim i Auschwitz w polskiej i żydowskiej pamięci zbiorowej / Tomasz Goban-Klas // W: *Europa po Auschwitz*. – Kraków, 1995. – S. 71–91

1996

203. Cyfrowa rewolucja kulturalna – czyli McLuhan poprawiony / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 1996, [nr] 1, s. 48–49

204. Granice wolności mediów / Tomasz Goban-Klas // W: *Dziennikarstwo i świat mediów*. – Kraków, 1996. – S. 267–275

Toż // Tamże. Wyd. 2. Kraków 2000. Toż // Tamże. Wyd. 3. Kraków 2004. Toż // Tamże. Wyd. 4 zm., uzup., rozsz. Kraków 2008

205. Metamorfozy małego ekranu, czyli agonია telewizji i narodziny multiwizji. Dramat w dwóch (na razie) odsłonach / Tomasz Goban-Klas // W: *Transformacja telewizji w Polsce*. – Katowice, 1996. – S. 47–55

206. Od realizmu socjalistycznego do realizmu kapitalistycznego: reklama jako forma sztuki zaangażowanej / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 1996, [nr] 3, s. 49–50

207. WRRR, czyli W Radiu Reklama i Rap / Tomasz Goban-Klas // W: *Transformacja radia w Polsce i na świecie: (1990–1995): materiały z konferencji naukowej [...] 23–24 listopada 1995 roku*. – Katowice, 1996. – S. 186–190

208. Zygzyki polityki medialnej / Tomasz Goban-Klas // W: *Media i dziennikarstwo w Polsce 1989–1995*. – Kraków, 1996. – S. 163–173

1997

209. Politics versus the media in Poland: a game without rules / Tomasz Goban-Klas // W: *Post-communism and the media in Eastern Europe* / edited by Patrick H. O’Neil. – London; Portland, OR: F. Cass, 1997. – S. 24–41

Spec. wydanie: *Journal of Communist Studies and Transition Politics*. – Vol. 12 (1996), Iss. 4, 1996, s. 24–41. DOI: 10.1080/13523279608415321

210. Public relations, czyli promocja reputacji: pojęcia, definicje, uwarunkowania / Alma Kadragic, Piotr Czarnowski, Tomasz Goban-Klas. – Warszawa: Business Press, [1997]. – 100, 225 s.; 20 cm. – (Businessman Book). – ISBN 83-90-5106-4-2

Rec. Urszula Świętochowska // *Cywilizacje w Czasie i Przestrzeni*. – Nr 5 (1999), s. 215–217

211. Stalinism and the press : Soviet patterns and Polish variations / Tomasz Goban-Klas // W: Vom Instrument der Partei zur „Vierten Gewalt“ die ostmittel-europäische Presse als zeithistorische Quelle. – Marburg, 1997. – S. 13–24

212. Telekomunikacja i nowe media / Tomasz Goban-Klas // W: Problemy społeczeństwa informacyjnego: elementy analizy, ewaluacji i prognozy. – Warszawa, 1997. – S. 137–150

213. Teoria komunikowania jako fundament public relations / Tomasz Goban-Klas // *Marketing i Rynek*. – 1997, nr 4, s. 7–9

214. Uniwersytet w świecie mediów / Tomasz Goban-Klas // *Alma Mater*. – 1996/1997, nr 3, s. 52–56

1998

215. Pedagogiczne konsekwencje budowania społeczeństwa informacyjnego / Tomasz Goban-Klas, Janusz Morbitzer // W: Komputer w edukacji. – Kraków, 1998. – S. 15–18

216. Szewc bez butów, czyli (re)edukacja medialna w Ameryce / Tomasz Goban-Klas // *Edukacja Medialna*, 1998, nr 4, s. 4–7

217. Wiedza o komunikowaniu – edukacja medialna / Tomasz Goban-Klas // W: Media i dziennikarstwo na przełomie wieków. – Warszawa, 1998. – S. 60–65

218. Wprowadzenie do komunikowania politycznego / Brian McNair; tł. [z ang.] Dorota Piontek; [wprowadzenie Tomasz Goban-Klas]. – Poznań: Wydaw. Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, 1998. – 218 s.: 2 faks.; 25 cm. – ISBN 83-87653-00-4

1999

219. Dalekowschodni feniks: koreańska droga rozwoju i modernizacji. – Kraków: Katedra Komunikowania i Mediów Społecznych. Uniwersytet Jagielloński, cop. 1999. – 234 s., [4] s. tabl.: il. kolor.; 21 cm

Bibliogr. – ISBN 83-86816-87-2

220. Der Zickzack-Kurs in der Medienpolitik / Tomasz Goban-Klas // W: Medientransformation und Journalismus in Polen 1989–1996. – Garz bei Berlin, 1999. – S. 57–70

221. Komunikowanie i media społeczne / Tomasz Goban-Klas // W: Zarządzanie i komunikowanie. – Kraków, 1999. – S. 87–96

222. Komunikowanie masowe / Tomasz Goban-Klas, Wanda Lipnik // W: Encyklopedia socjologii. T. 2, K–N. – Warszawa, 1999. – S. 39–51

223. Magicy propagandy, czyli socjotechnika w praktyce / Tomasz Goban-Klas // W: Socjotechnika w komunikowaniu politycznym. – Poznań, 1999. – S. 7–11.

224. Media i komunikowanie masowe: teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu / Tomasz Goban-Klas. – Kraków: Wydaw. Naukowe PWN, 1999. – 336, [3] s.: rys., wykry.; 24 cm. – Bibliogr. s. 310–336. – ISBN 83-01-12707-4

Treść: 1. Komunikowanie społeczne; 2. Środki i formy komunikowania; 3. Modele procesu komunikowania; 4. Prekursorzy [badań]; 5. Aktualne tendencje [badawcze]; 6. Media a struktura społeczna; 7. Media w perspektywie kulturoznawczej; 8. Działanie i organizacja mediów; 9. Przekazy masowe a wartości społeczne; 10. Odbiorcy i publiczność; 11. Oddziaływanie środków komunikowania masowego; 12. Media a rozwój społeczno-gospodarczy; 13. Społeczeństwo informacyjne.

Toż: dodruk 1 – 2000, dodr. 2 – 2001, dodr. 3 – 2002.

Rec.: Diana Pietruch-Reizes // *Prakt. Teor. Inform.* – 2000, nr 2, s. 54–56; Kazimierz Wieczorowski // *Teraź. Człow. Eduk.* – 2002, nr 3, s. 169–175

225. Medium, media i masy / Tomasz Goban-Klas // *Nowa Polszczyzna* – 1999, nr 4, s. 24–29

Środki masowego przekazu.

226. Pomieszanie z poplątaniem, czyli edukacja informatyczna, czytelnicza i medialna w zreformowanej szkole / Tomasz Goban-Klas // Materiały IX Ogólnopolskiego Sympozjum Naukowego nt. Techniki komputerowe w przekazie edukacyjnym. – Kraków, 1999. – S. 27–29

227. Społeczeństwo informacyjne: szanse, zagrożenia, wyzwania / Tomasz Goban-Klas, Piotr Sienkiewicz. – Kraków: Wydaw. Fundacji Postępu Telekomunikacji, 1999. – XIII, 159, [2] s.; 24 cm. – (Społeczeństwo Globalnej Informacji). – Bibliogr. s. 130–137. – ISBN 83-86476-19-2

Treść: 1. Komunikacja i media; 2. Społeczeństwo informacyjne; 3. Implikacje społeczne; 4. Polska na drodze do społeczeństwa informacyjnego.

228. Społeczeństwo informacyjne i jego teoretycy / Tomasz Goban-Klas // W: W drodze do społeczeństwa informacyjnego. – Warszawa, 1999. – S. 29–54

2000

229. Czy w Polsce istnieje opinia publiczna? / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 2000, [nr] 1/2, s. 27–29

230. Etyka i media: między wolnością, odpowiedzialnością i profesjonalizmem / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Naukowe i Dydaktyczne / Wyższa Szkoła Komunikowania i Mediów Społecznych im. Jerzego Giedroycia*. – Z. 1 (2000), s. 25–38

Streszcz. w jęz. ang.

231. Publiczność / Tomasz Goban-Klas // W: Encyklopedia socjologii. T. 3, O–R. – Warszawa, 2000. – S. 268–272

232. Komunikowanie i media / Tomasz Goban-Klas // W: Dziennikarstwo i świat mediów. Wyd. 2. – Kraków, 2000. – S. 11–31

Toż // Tamże. Wyd. 3. Kraków 2004. Toż // Tamże. Wyd. 4 zm., uzup., rozsz. Kraków 2008.

233. Media w erze cyfrowej: (panel) / Tomasz Goban-Klas // W: Globalizacja mediów elektronicznych a rynki narodowe i lokalne: sesja naukowa. – Kraków, 2000. – S. 186–194

234. Mitologie Internetu / Tomasz Goban-Klas // W: Techniki komputerowe w przekazie edukacyjnym: 10 Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe, [Kraków, 29–30 września 2000]: referaty. – Kraków, 2000. – S. 71–76

235. Pochwała medioznawstwa czyli renesans McLuhana / Tomasz Goban-Klas // *Studia Medioznawcze*. – 2000, nr 1, s. 9–23

236. Polska łódka, europejskie morze i światowy ocean / Tomasz Goban-Klas // W: Społeczności lokalne w perspektywie integracji europejskiej: studia i materiały. – Koszalin, 2000. – S. 79–88

237. Public relations – made in USA / Tomasz Goban-Klas // W: Komunikatorzy: wpływ, wrażenie, wizerunek. – Warszawa, 2000. – S. 103–114

238. Radio – zapomniany olbrzym? / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Naukowe i Dydaktyczne / Wyższa Szkoła Komunikowania i Mediów Społecznych im. Jerzego Giedroycia*. – Z. 1 (2000), s. 54–62

Streszcz. w jęz. ang. – Radiofonia – historia.

239. Rozwój prasy i innych mediów w Republice Korei / Tomasz Goban-Klas // *Azja –Pacyfik*. – T. 3 (2000), s. 58–67

Streszcz. w jęz. ang.

240. Społeczeństwo informacyjne – nadzieje i obawy / Tomasz Goban-Klas // W: Biblioteki w społeczeństwie demokratycznym: Forum Czytelnicze VII. – Warszawa, 2000. – S. 23–35

241. Szkoła w erze cyfrowej, czyli poza lekcję, książkę i kredę / Tomasz Goban-Klas // W: Media a edukacja: III międzynarodowa konferencja, [Poznań 8–11 kwietnia 2000 r.]. – Poznań, 2000. – S. 222–228

Toż // Edukacja Medialna. – 2000, nr 4, s. 9–13

242. Time and space of the information society: the opportunity for Poland / Tomasz Goban-Klas // W: Research on Information Society. – Warszawa: Instytut Łączności, 2000. – S. 27–34. – Dostęp: <http://fjg.org.pl/konf/ris.html> [2012.10.17]

2001

243. Diabły i anioły Internetu / Tomasz Goban-Klas // W: Komputer w edukacji / red. Janusz Morbitzer. – Kraków, 2001

244. eEurope czyli społeczeństwo informacyjne w Unii Europejskiej / Tomasz Goban-Klas // W: Media regionalne a idea i praktyka integracji europejskiej. – Kraków, 2001. – S. 7–36

245. (G)local media in electronic democracy / Tomasz Goban-Klas // W: The role of local and regional media in the democratization of the Eastern and Central European societies. – Warszawa, 2001. – S. 24–30

246. Glokalizacja w ramach globalizacji / Tomasz Goban-Klas // W: Polska w drodze do społeczeństwa informacyjnego: Światowy Dzień Telekomunikacji 2001: zbiór wypowiedzi z II Konferencji Okrągłego Stołu zorganizowanej przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich we współpracy z Ministerstwem Łączności. – Warszawa, 2001. – S. 75–77

247. Książka i biblioteka w erze cyfrowej: od zbioru do multiteki / Tomasz Goban-Klas // W: Polskie bibliotekarstwo w perspektywie wejścia do Unii Europejskiej. – Warszawa, 2001. – S. 7–15

248. Kultury lokalne w wiosce globalnej / Tomasz Goban-Klas // W: Media regionalne a idea i praktyka integracji europejskiej. – Kraków, 2001. – S. 11–18

249. Lewica w kontekście rewolucji telematycznej, czyli walka klasowa w społeczeństwie informacyjnym / Tomasz Goban-Klas // W: Europejska lewica wobec szans i wyzwań XXI wieku: materiały z Konferencji Naukowej poświęconej przemianom europejskiej i polskiej myśli socjaldemokratycznej, Kraków, 27–28 luty 2001 r. – Kraków, 2001. – S. 55–66

250. Lewica w społeczeństwie informacyjnym / Tomasz Goban-Klas // *Mysł Socjaldemokratyczna*. – 2001, nr 2, s. 28–41

251. Media lokalne, mniejszościowe i środowiskowe w USA / Tomasz Goban-Klas // W: Regionalizm, lokalizm, media. – Bochnia, 2001. – S. 101–110

252. Opozycja w cyberprzestrzeni / Tomasz Goban-Klas // W: Opozycja w systemach demokratycznych i niedemokratycznych. – Kraków, 2001. – S. 29–35

253. *Panta rei*, czyli teoria komunikowania w erze Wodnika / Tomasz Goban-Klas // *Studia Medioznawcze*. – 2001, nr 4, s. 11–18

Streszcz. w jęz. ang.

254. Perspektywa mediamorfozy jako transformacji systemu mediów / Tomasz Goban-Klas // *Transformacje*. – 2001/2002, nr 1/4, s. 133–136

255. Powstanie i rozwój mediów: od malowideł naskalnych do multimediów / Tomasz Goban-Klas; kalendarium oprac. Zbigniew Bauer. – Kraków: Wydaw.

Naukowe AP, 2001. – 166, [2] s.; 21 cm. – Tyt. okł.: Zarys historii i rozwoju mediów. – ISBN 83-7271-105-4

Rec.: Ignacy S. Fiut // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 2001, nr 3/4, s. 176–177

Toż, dodruk 1 – Kraków 2008

256. Pułapki e-edukacji / Tomasz Goban-Klas // W: I Kongres e-Gospodarki. – Warszawa: Wydawnictwo Lupus, 2001. – S. 66–70

257. Żeglując ku społeczeństwu informacji / Tomasz Goban-Klas // *WWW: magazyn internetowy*. – 2001, nr 11, s. 438–441

2002

258. Edukacja wobec pokolenia SMS-u / Tomasz Goban-Klas // W: Media i edukacja w dobie integracji. – Poznań, 2002. – S. 43–49

259. Media wobec terroru: dylematy polityczne, dziennikarskie, społeczne / Tomasz Goban-Klas // W: Media a terroryzm: Konferencja mediów publicznych. – Kraków, 2002. – S. 20–23

260. Mediamorfoza w świetle czterech praw mediów Marshalla McLuhana (1911–1980) / Tomasz Goban-Klas // *Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych / PAN. Oddział w Krakowie*. – 2002, z. 1, s. 87–91

Streszcz. ref.

261. Metafory wodne i żeglarskie w mediologii popularnej / Tomasz Goban-Klas // W: Studia do portretu naukowego socjologa. – Szczecin, 2002. – S. 351–354

262. Państwo a informacja / Tomasz Goban-Klas // W: Polska w drodze do globalnego społeczeństwa informacyjnego: [raport o rozwoju społecznym]. – Warszawa, 2002. – S. 82–83

263. Polskie społeczeństwo informacyjne a integracja europejska / Tomasz Goban-Klas // W: Państwa Europy Środkowowschodniej w drodze do Unii Europejskiej. – Rzeszów, 2002. – S. 7–16

264. SMS-Gener@tion, or the Emergence of Mobile Media People / Tomasz Goban-Klas // Internet technologies, applications and societal impact: IFIP TC6/WG6.4 Workshop on Internet Technologies, Applications, and Societal Impact (WITASI 2002) October 10–11, 2002, Wrocław, Poland. – Boston, Dordrecht [etc.]: Kluwer Acad. Publ., cop. 2002. – XIII–XIV

265. SMS-Gener@tion or the Emergence of Mobile Media People / Tomasz Goban-Klas // W: Perspectives on the age of the information society / ed. by Eero Pantzar. – Tampere, Finland: Tampere University Press, 2002. – S. 217–228

266. Społeczeństwo informacyjne a społeczeństwo obywatelskie / Tomasz Goban-Klas // W: Polska w drodze do globalnego społeczeństwa informacyjnego: [raport o rozwoju społecznym]. – Warszawa, 2002. – S. 78–79

267. Wpływ mediów na zachowanie społeczne / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyty Naukowe i Dydaktyczne / Wyższa Szkoła Komunikowania i Mediów Społecznych im. Jerzego Giedroycia*. – Z. 4 (2002), s. 50–55

2003

268. Analiza współczesnych mediów / Tomasz Goban-Klas // W: Media w Europie: IV Konferencja Mediów Publicznych. – Kraków, 2003. – S. 30–35

269. Pokolenie SMS-u w rozwiniętym społeczeństwie informacyjnym / Tomasz Goban-Klas // W: Społeczeństwo informatyczne: szansa czy zagrożenie? – Lublin, 2003. – S. 101–110

270. Surfowanie, czyli żeglowanie w cyberprzestrzeni, czyli o wychowaniu człowieka medialnego i mobilnego Homo Internetus / Tomasz Goban-Klas // W: Polskie doświadczenia w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego [Dokument elektroniczny]. – Kraków, 2003. – S. 41–48. Dostęp: <http://winntbg.bg.agh.edu.pl/skrypty/0037/cz0-r3.pdf> [2012.09.12]

271. W czym imieniu i w czym interesie? / Tomasz Goban-Klas // *Za ekranem*. – 2003, nr 3, s. 9–13

272. Znaczenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w systemie zarządzania polską przestrzenią mediów elektronicznych / Tomasz Goban-Klas // W: Społeczne i ekonomiczne uwarunkowania rozwoju kultury. – Kraków, 2003. – S. 29–33

2004

273. Czarny PR / Tomasz Goban-Klas // W: Public relations – sztuka skutecznej komunikacji w teorii i praktyce. – Katowice 2004. – S. 68–73

274. Dyskusja nad zadaniami i powinnościami publicznych środków przekazu / Tomasz Goban-Klas // W: Polityka a środki masowej informacji: materiały z konferencji zorganizowanej przez Komisję Kultury i Środków Przekazu z inicjatywy Marszałka Senatu RP prof. Longina Pastusiaka 24 lutego 2003 r. – Warszawa, 2004. – S. 117–121

275. Gospodarka i nowe media / Tomasz Goban-Klas // W: W drodze do Unii Europejskiej. Gospodarka–Kultura–Media. – Rzeszów, 2004. – S. 165–172

276. Jakie media, takie public relations / Tomasz Goban-Klas // W: Public relations w systemie komunikacyjnym organizacji. – Radom, 2004. S. – 21–26

277. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji: krytycy i obrońcy / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 2004, nr 1/2, s. 53–55

278. Media i komunikowanie masowe: teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu / Tomasz Goban-Klas. – Wyd. 2. – Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 2004. – 339, [1] s.: rys.; 24 cm. – Bibliogr. s. 310–339. – ISBN 83-01-14300-2

Podręcznik akademicki. – Treść: 1. Komunikowanie społeczne; 2. Środki i formy komunikowania; 3. Modele procesu komunikowania; 4. Prekursorzy [badań]; 5. Aktualne tendencje [badawcze]; 6. Media a struktura społeczna; 7. Media w perspektywie kulturoznawczej; 8. Działanie i organizacja mediów; 9. Przekazy masowe a wartości społeczne; 10. Odbiorcy i publiczność; 11. Oddziaływanie środków komunikowania masowego; 12. Media a rozwój społeczno-gospodarczy; 13. Społeczeństwo informacyjne. – Toż – wyd. 2, 1 dodr. – 2005; 2 dodr. – 2006; 3 dodr. – 2008; 4 dodr. – 2009.

279. Niepokorna orkiestra medialna: dyrygenci i wykonawcy polityki informacyjnej w Polsce po 1944 roku / Tomasz Goban-Klas; tł. z ang. Anna Minczewska-Przeczek. – Warszawa: Oficyna Wydawnicza Aspra-Jr, 2004. – 344 s.; 21 cm. – Podst. tł.: The orchestration of the media: the politics of mass communications in communist Poland and the aftermath 1994. – Bibliogr. s. 323–344. – ISBN 83-89964-35-X

Historia prasy polskiej 1944–1992.

Rec.: Magdalena Zdrowicka-Wawrzyniak // *Stud. Mediozn.* – 2007, nr 2, s. 136–139

280. Nowa dekada – nowe wyzwania / Tomasz Goban-Klas // W: Między misją, rynkiem i polityką: X lat działalności KRRiT (1993–2003). – Warszawa, 2004. – S. 400–402

281. Od A do B, czyli archiwa wkraczają w erę bitową / Tomasz Goban-Klas // *Archeion*. – T. 107 (2004), s. 161–170

Streszcz. ang., fr., ros.

282. Od społeczeństwa masowego do społeczeństwa medialnego / Tomasz Goban-Klas // W: Kompetencje medialne społeczeństwa wiedzy. – Poznań, 2004. – S. 10–18

283. Ontologia Internetu / Tomasz Goban-Klas // W: Społeczeństwo informacyjne – wizja czy rzeczywistość?: II ogólnopolska konferencja naukowa. T. 1 [Dokument elektroniczny]. – Kraków, 2004. – S. 33–40. Dostęp: <http://winntbg.bg.agh.edu.pl/skrypty2/0095/033-040.pdf> [2012.09.12]

284. Otwarcie konferencji przez członka Krajowej Rady Radia i Telewizji / Tomasz Goban-Klas // W: Public relations: biblioteki, wydawnictwa, informacja naukowa, uczelnie. – Kraków, 2004. – S. 239–241

Tekst równol. pol., ang.

285. Polska chata w globalnej wiosce / Tomasz Goban-Klas // W: Media a integracja europejska. – Kraków, 2004. – S. 9–14

286. Społeczeństwo informacyjne czy medialne? / Tomasz Goban-Klas // W: Polska w Unii Europejskiej wobec wyzwań globalnego społeczeństwa informacyjnego. – Warszawa, 2004. – S. 20–23

287. Współczesnych mediów obraz przemocy / Tomasz Goban-Klas // W: Dramat przemocy w historycznej perspektywie. – Kraków, 2004. – S. 227–233

2005

288. Cywilizacja medialna: geneza, ewolucja, eksplozja / Tomasz Goban-Klas. – Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2005. – 288 s.: fot., rys.; 24 cm. – (Edukacja Medialna). – Bibliogr. s. 263–267. Indeks. – ISBN 83-02-09408-0

Rec.: Zenona Krupa // Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Socjologia. – Z. 3 (2006), s. 180–184

289. Kształtowanie europejskiego społeczeństwa informacyjnego jako czynnik przewagi konkurencyjnej Unii Europejskiej / Tomasz Goban-Klas // W: Szkice o przyszłości Unii Europejskiej: europejska debata publiczna. – Kraków, 2005. – S. 41–46

290. Media: od „czwartej” do „pierwszej” władzy? / Tomasz Goban-Klas // W: Media, władza, prawo. – Kraków, 2005. – S. 19–28

291. Przesunięcie centrum władzy: media jako pierwsza siła systemu politycznego / Tomasz Goban-Klas // W: Media lokalne a demokracja lokalna. – Rzeszów, 2005. – S. 47–58

292. Społeczeństwo masowe, informacyjne, sieciowe czy medialne? / Tomasz Goban-Klas // *Ethos*. – 2005, nr 1/2, s. 100–114

293. W stronę społeczeństwa medialnego / Tomasz Goban-Klas // W: Komputer w edukacji. – Kraków, 2005. – S. 77–87

2006

294. Cywilizacja medialna: narodziny nowego społeczeństwa / Tomasz Goban-Klas // W: Społeczeństwo informacyjne: aspekty funkcjonalne i dysfunkcjonalne. – Kraków 2006. – S. 46–51

295. Dziennikarstwo śledcze w USA: powstanie, rozkwit, rozkład / Tomasz Goban-Klas // W: Dziennikarstwo śledcze: teoria i praktyka w Polsce, Europie i Stanach Zjednoczonych. – Łódź, 2006. – S. 7–12

296. Dziennikarstwo śledcze: źródła, przecieki: oczyszczalnia ścieków czy czarny PR (zatruta studnia)? / Tomasz Goban-Klas // W: Dziennikarstwo śledcze:

teoria i praktyka w Polsce, Europie i Stanach Zjednoczonych. – Łódź, 2006. – S. 15–23

297. Edukacja dla społeczeństwa informacyjnego i medialnego / Tomasz Goban-Klas // W: Rola biblioteki publicznej w edukacji dzieci i młodzieży. – Kielce, 2006. – S. 5–14

298. Edukacja medialna na rozdrożu / Tomasz Goban-Klas // W: Od nowych technik nauczania do edukacji wirtualnej = From new teaching techniques to virtual education. – Poznań, 2006. – S. 127–134

299. Edukacyjny tygrys – Korea Południowa: Internet i gospodarka oparta na wiedzy / Tomasz Goban-Klas // W: Komputer w edukacji. – Kraków, 2006. – S. 50–53. Dostęp: <http://www.up.krakow.pl/ktime/ref2006/> [212.10.17]

300. Historia i współczesność Korei: od pustelniczego królestwa do azjatyckiego tygrysa / Tomasz Goban-Klas. – Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2006. – 243 s.: il. kolor.; 21 cm. Tyt. okł.: Korea – historia i współczesność – Bibliogr. s. 220–228. – ISBN 83-7441-435-9. – ISBN 978-83-7441-435-7

301. Komunikacja marketingowa – kształtowanie społeczeństwa konsumpcyjnego? / red. Tomasz Goban-Klas; Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu. – Radom: Wyższa Szkoła Handlowa, 2006. – 482 s.: il.; 24 cm

ISBN 83-921255-2-5. – Materiały z konferencji WSH w Radomiu, marzec 2005 r.

302. Od prasoznawstwa do medioznawstwa: perspektywa naukowego globotrotera [Dokument elektroniczny] / Tomasz Goban-Klas // *Global Media Journal*. – 2006, nr 1 (spring). Dostęp <http://www.globalmediajournal.collegium.edu.pl/wiosna2006.htm> [2012.09.12]

303. [Od trzy M] Od 3 M do 4 R, czyli od mediów masowych, marketingu, manipulacji do relacji, rynku i rozmowy / Tomasz Goban-Klas // W: Komunikacja marketingowa – kształtowanie społeczeństwa konsumpcyjnego? – Radom, 2006. – S. 285–287

304. Piotr Sztompka – portret sukcesu intelektualisty / Tomasz Goban-Klas // *Kraków*. – 2006, nr 12, s. 70–71

305. Społeczeństwo informacyjne / Tomasz Goban-Klas // W: Rola biblioteki publicznej w edukacji dzieci i młodzieży: Kielce / Cedzyna, 9–11 października 2006 r. / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach. – Kielce, 2006. – S. 5–14

306. Radiomorfoza w kontekście ewolucji, adaptacji i konwergencji mediów / Tomasz Goban-Klas // *Studia Medioznawcze*. – 2006, nr 3, s. 15–22

Streszcz. w jęz. ang.

307. Telefon komórkowy: jak zmienił świat najbardziej mobilny ze środków komunikacji / Paul Levinson; tł. Hanna Jankowska; ze wstępem Tomasz Go-

bana-Klasa. – Warszawa: Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza, 2006. – 280, [5] s., [8] s. tabl.: il. (gł. kolor.); 19 cm. – (Spectrum)

Tyt. oryg: Cellphone: – Bibliogr. s. 231–[281]. – ISBN 83-7319-824-5.

S. 7–15: [Wstęp]: Komórka w naszej chacie / Tomasz Goban-Klas

2007

308. Cisi i Gęgacze: czy historia musi się powtarzać. Tragifarsa w dwóch odsłonach z prologiem i epilogiem / Tomasz Goban-Klas // W: Media w Polsce: pierwsza władza IV RP? – Warszawa, 2007. – S. 295–302

309. Czarny PR – praktyka, historia, teoria, etyka? / Tomasz Goban-Klas // W: Media w wyborach, kampanie wyborcze, media w polityce. – Toruń, 2007. – S. 169–179

310. Edukacja medialna jako fundament e-edukacji / Tomasz Goban-Klas // W: E-edukacja.net. – Warszawa, 2007. – S. 15–18

311. From forbidden fruit to overabundance: The consumption of US movies and television in Poland / Tomasz Goban-Klas // W: Media Technologies and Democracy in an Enlarged Europe: the intellectual work of the 2007 European Media and Communication Doctoral summer school. – Tartu: Tartu University Press, 2007. – S. 249–254

312. Internet jako szansa dla mediów lokalnych / Tomasz Goban-Klas // W: Regionalne i lokalne środki przekazu. – Warszawa, 2007. – S. 167–173

313. Książka i czytelnictwo: trwanie i zmiana w erze cyfrowej / Tomasz Goban-Klas // W: Między przeszłością a przyszłością: książka, biblioteka, informacja naukowa – funkcje społeczne na przestrzeni wieków. – Kraków, 2007. – S. 279–286

Internet a czytelnictwo.

314. Les Liaisons Dangereuses: Kinder, Medien, Mobilität / Tomasz Goban-Klas // W: Gewalt in Internet/Mobiltelefone/Handykameras Thüringer Staatskanzlei. – Erfurt, 2007. – S. 32–37

315. Media i medioznawstwo / Tomasz Goban-Klas // W: Słownik wiedzy o mediach. – Warszawa, 2007. – S. 9–20

Toż. Wyd. 2 – 2009

316. Mobilny multikomputer w rękach dziecka, czyli o konieczności edukacji medialnej / Tomasz Goban-Klas // Komputer w edukacji: 17. ogólnopolskie symposium naukowe, Kraków, 28–29 września 2007. – Kraków, 2007. – S. 49–53. Dostęp: <http://www.up.krakow.pl/ktime/ref2007/> [2012.10.17]

317. Nadchodzące społeczeństwo medialne / Tomasz Goban-Klas // *Chowan-na*. – 2007, t. 2, s. 37–51

318. Pacyfikowanie dziennikarzy w IV RP / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 2007, nr 1/2, s. 95–99

319. Poskramianie dziennikarzy: instrumentarium demokracji dyktatorskiej / Tomasz Goban-Klas // W: *Media a polityka*. – Rzeszów, 2007. – S. 139–151

320. Rola mediów regionalnych w komunikowaniu międzynarodowym / Tomasz Goban-Klas // W: *Współczesne procesy fragmentaryzacji i rekonpozycji*. – Kraków, 2007. – S. 99–106

321. Radiomorphosis: cultural and technological aspects of radio development / Tomasz Goban-Klas // W: *The medium with promising future: radio in Central and Eastern European countries*. – Lublin, 2007. – S. 13–20

322. Strategia lizbońska budowy europejskiego społeczeństwa informacyjnego / Tomasz Goban-Klas // W: *Od społeczeństwa industrialnego do społeczeństwa informacyjnego*. – Kraków, 2007. – S. 143–154

323. Teoria komunikowania masowego / Denis McQuail; przekł. Marta Bucholc, Alina Szulżycka; red. nauk. Tomasz Goban-Klas. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007. – 575, [1] s.: il.; 24 cm.

Tyt. oryg: *McQuail's mass communication theory 2005*. – Podręcznik akademicki. – Bibliogr. s. 530–566 oraz przy rozdz. Indeks. ISBN 978-83-01-15153-9

324. Terrorysty a media / Tomasz Tomasz Goban-Klas // W: *Wojna w mediach*. – Opole, 2007. – S. 341–347

325. Władza czy panowanie mediów? / Tomasz Goban-Klas // W: *Poza barierą czasu i przestrzeni*. – Rzeszów, 2007. – S. 51–61

2008

326. *American Television: Point of Reference or European Nightmare?* / Ib Bondebjerg with Tomasz Goban-Klas, Michele Hilmes, Dana Mustata, Helle Strandgaard-Jensen, Isabelle Veyrat-Masson and Susanne Vollberg // W: *A European television history* / edited by Jonathan Bignell and Andreas Fickers. – Malden, MA; Oxford: Wiley-Blackwell, 2008. – S. 154–183

327. Czy media psują demokrację? / Tomasz Goban-Klas // *Zdanie*. – 2008, nr 1/2 (138–139), s. 89–91

328. Edukacja dla społeczeństwa informacyjnego i medialnego / Tomasz Goban-Klas // W: *Wybrane problemy współczesnego społeczeństwa*. – Kraków, 2008. – S. 7–16

329. Nauki o mediach i komunikacji społecznej jako nowa dyscyplina nauk humanistycznych / Tomasz Goban-Klas // *Studia Medioznawcze*. – 2008, nr 2, s. 11–19

Streszcz. ang.

330. Program Fulbrighta – furtka w Żelaznej Kurtynie / Tomasz Goban-Klas // W: Spotkania polsko-amerykańskie. – Toruń, 2008. – S. 65–71

331. Przyszłość mediów masowych czy media masowe mają przyszłość? / Tomasz Goban-Klas // *Przyszłość*. – 2008, nr 1, s. 39–49

332. Reporter jako kameleon społeczny / Tomasz Goban-Klas // W: Ryszard Kapuściński: portret dziennikarza i myśliciela. – Opole, 2008. – S. 41–48

333. Rwący nurt informacji / Tomasz Goban-Klas // W: Komputer w edukacji: 18. ogólnopolskie sympozjum naukowe, Kraków 26–27 września 2008. – Kraków, 2008. – S. 50–54. Dostęp: <http://www.up.krakow.pl/ktime/ref2008/> [2012.10.17]

334. Sieć Al-Kaidy, Al-Kaida w sieci / Tomasz Goban-Klas // W: Ku przyszłości: księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Lechowi W. Zacherowi w 65. rocznicę urodzin. – Warszawa, cop. 2008. – S. 281–298

2009

335. Dziennikarze i terroryści: rozgłos czy riposta / Tomasz Goban-Klas // W: Problemy bezpieczeństwa współczesnego świata. – Opole, 2009. – S. 89–98

336. Emergencja nowej dyscypliny: nauki o mediach i komunikacji społecznej / Tomasz Goban-Klas // *Studia Medioznawcze*. – 2009, nr 4, s. 14–19

337. Jima Banistera typologia mediów: próba uniwersalnej klasyfikacji medialnej / Tomasz Goban-Klas // W: Komputer w edukacji: 19. ogólnopolskie sympozjum naukowe, Kraków 25–26 września 2009. – Kraków, 2009. – S. 45–50. Dostęp: <http://www.up.krakow.pl/ktime/ref2009/> [2012.10.17]

338. Komunikacja społeczna między pacjentem a pielęgniarką i położną / Tomasz Goban-Klas // W: Wizerunek pielęgniarki i położnej na tle nowych wyzwań w pielęgniarstwie polskim i europejskim: konferencja międzynarodowa, Warszawa, 12–13 maja 2009 r. – Warszawa, cop. 2009. – S. 19–24

339. Media i terroryści: czy zastraszą nas na śmierć? – Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2009. – XIII, [1], 293, [1] s.; 21 cm – (Mundus). – Bibliogr. s. 281–293. – ISBN 978-83-233-2742-4

Rec.: Magdalena Hodalska // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 2009, nr 3/4, s. 193–196; Michał Kaczmarczyk // *Studia Medioznawcze*. – 2010, nr 4, s. 191–194

340. Przelamywanie partyjnego monopolu mediów: stolik medialny przy „Okrągłym Stole”: od postulatów Sierpnia 1980 do realiów „Okrągłego Stołu” / Tomasz Goban-Klas // *Athenaeum*. – Vol. 22 (2009), s. 166–176

Toż w: Dwadzieścia lat po przełomie: tradycje i współczesność demokracji parlamentarnej w Polsce. – Warszawa, 2009

341. Terrorwizja – „wstrząsające” wydarzenia medialne jako element kultury strachu / Tomasz Goban-Klas // W: Media masowe wobec przemocy i terroryzmu. – Warszawa, 2009. – S. 25–36

2010

342. Annus Mirabilis 1989 polskich mediów / Tomasz Goban-Klas // W: Media a rok 1989: obraz przemian i nowe zjawiska na rynku. – Warszawa, 2010. – S. 31–44

343. Czy wolne media psują demokrację? / Tomasz Goban-Klas // W: Demokratyczne przemiany polskich mediów w latach 1989–2009. – Toruń, 2010. – S. 61–69

344. Moment prawdy czy godzina kłamstwa?: anatomia pewnego programu / Tomasz Goban-Klas // W: Prawda w mediach – między ideałem a iluzją? – Tarnów, 2010. – S. 275–284.

345. Nowa edukacja medialna w społeczeństwie ryzyka i katastrof / Tomasz Goban-Klas // W: Człowiek, media, edukacja. – Kraków, 2010. – S. 95–99

346. Od ludzi Turinga do pokolenia sieciaków: rola narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych w kształtowaniu osobowości społecznej / Tomasz Goban-Klas // W: Psychologia i informatyka. – Warszawa 2010. – S. 127–142

347. Quo vadis, media?: dokąd zmierzają media? / Tomasz Goban-Klas // W: Demokratyczna Polska w globalizującym się świecie: I Ogólnopolski Kongres Politologii, Warszawa, 22–24 września 2009. – Kielce, 2010. – S. 65–74

348. Wolność słowa w obszarze komunikacji społecznej / Tomasz Goban-Klas // W: Wolność w mediach – między poprawnością a odpowiedzialnością. – Tarnów, 2010. – S. 29–36

Dot. historii cenzury prasowej.

349. Zarządzenie jakością w dziennikarstwie jako odzyskiwanie wiarygodności służby publicznej / Tomasz Goban-Klas // W: Komunikacja i jakość w zarządzaniu. T. 1. – Kraków, 2010. – S. 555–562

2011

350. Internet jako paradoks / Tomasz Goban-Klas // W: Paradoksy Internetu. – Toruń, 2011. – S. 9–20

351. Jak wolne mass media psują demokrację / Tomasz Goban-Klas // W: Transformacje demokracji: doświadczenia, trendy, turbulencje, perspektywy. – Warszawa, 2011. – S. 289–297

352. Komunikowanie jest najważniejsze... w sytuacjach wielkich kataklizmów, katastrof i skandali, aktów terrorystycznych / Tomasz Goban-Klas //

W: *Public relations: doświadczenia, badania, wątpliwości.* – Rzeszów, 2011. – S. 35–46

353. Kształcenie dziennikarzy w odniesieniu do prezentowania kataklizmów, katastrof, krachów / Tomasz Goban-Klas // W: *Studia dziennikarskie: uwarunkowania terażniejszości, wyzwania przyszłości.* – Kraków, 2011. – S. 57–68

354. Lewica a media / Tomasz Goban-Klas // W: *Projekt dla Polski: perspektywa lewicowa.* – Warszawa, 2011. – S. 166–172

355. MELiS: Marks, Engels, Lenin i Stalin o książce i prasie refleksje medioznawcy / Tomasz Goban-Klas // W: *Bibliologia polityczna.* – Warszawa, 2011. – S. 125–131

356. Nowe wino w nowym bukłaku: gazeta na iPadzie? / Tomasz Goban-Klas // *Zeszyt Naukowy / Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Krakowie.* – Z. 22 (2011), s. 9–18

357. Od tabloidów do tabloidyzacji mediów / Tomasz Goban-Klas // W: *Własność mediów, pluralizm informacyjny, wolność słowa: wybrane materiały z międzynarodowej konferencji, Warszawa, 29–30 października 2010 r.* – Warszawa, 2011. – S. 113–120

358. Skandal czy spektakl? / Tomasz Goban-Klas // *Tematy z Szewskiej.* – 2011, nr 2, s. 25–32

359. Tabloidyzacja mediów a neopopulizm / Tomasz Goban-Klas // W: *Media – populizm – demokracja: zapis z konferencji z dnia 5 listopada 2011 roku.* – Wrocław: Ośrodek Myśli Społecznej im. Ferdynanda Lassalle’a, 2011. – S. 13–25

360. Walka i terroryzm w mediatyzowanym świecie: nowy paradygmat rozproszony wojny / Tomasz Goban-Klas // W: *Metodologia badań bezpieczeństwa narodowego: bezpieczeństwo 2010. T. 2.* – Warszawa, 2011. – S. 167–181

361. Wartki nurt mediów: ku nowym formom społecznego życia informacji: pisma z lat 2000–2011 / Tomasz Goban-Klas; Studium Dziennikarskie. Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. – Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2011. – 584, [3] s.; 24 cm. – (*Dziennikarstwo i Świat Mediów*)

Bibliogr. s. 563–574. Indeks. – ISBN 978-83-242-1651-2

Treść: Od autora; Wprowadzenie; 1. Płynna medialność; 2. Mediamorfoza; 3. Socjomorfoza; 4. Mediatyzacja sfery publicznej; 5. Niebezpieczne media; 6. Dziennikarstwo na rozdrożu; 7. Edukacja medialna; 8. Dokąd niesie nas wartki nurt mediów; Słowo końcowe.

362. Władcy słów: politycy, media i prawnicy wobec terroryzmu i terrorystów / Tomasz Goban-Klas // W: *Prawo, język, media.* – Warszawa, 2011. – S. 9–28

2012

363. Nauki o mediach: baza czy nadbudowa teorii nauk społecznych / Tomasz Goban-Klas // W: Człowiek, media, edukacja. – Kraków, 2012. – S. 127–131

364. Gazeta wymierający gatunek: mane, tekel, fares? / Tomasz Goban-Klas // W: 350 [Trzysta pięćdziesiąt] lat prasy polskiej. – Warszawa, 2012. – S. 237–246

